

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

Uporaba didaktičnega pristopa »skrivnostnost« za učinkovito učenje na prostem

ZBORNİK PRISPEVKOV

2020

Usposabljanje poteka v okviru projekta Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM
Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje
na prostem
ZBORNİK PRISPEVKOV 2020

Rakov Škocjan, 30. maja in 13. junija 2020
CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI, OE RAK, Rakov Škocjan 2, Cerknica

Organizacijski odbor:
Mag. Ida Kavčič, Dejan Putrle, Darja Sever, Samo Razdrih, Mira Korošec, Jasmina Rus, Violeta Lovko

Izdajatelj in založnik
CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI, LJUBLJANA, SLOVENIJA
Spletna izdaja, leto objave: 2021

Odgovorna oseba
BRANKO KUMER, MSc

Naklada:
e-zbornik, objavljen na spletni strani CŠOD: www.csod.si
Publikacija je brezplačna

Uredništvo
IDA KAVČIČ

Naslov izdajatelja:
CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI
Frankopanska ulica 9
1000 Ljubljana
<https://www.csod.si/stran/zbornik-posvetov-konferenc>

Jezikovni pregled: avtorji prispevkov
Fotografije: prispevki avtorjev

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 78543875

ISBN 978-961-94888-5-0 (PDF)

KAZALO

1	PREDSTAVITEV DIDAKTIČNEGA PRISTOPA SKRIVNOSTNOST	2
2	POVZETKI PRIMEROV DOBRE PRAKSE ZA VRTEC, 1., 2. in 3. RAZRED	3
2.1	POMOČNIKI GOZDNEGA ČUVAJA	4
2.2	SKRIVNOSTNI GOZD	5
2.3	NENAVADNI LIST	7
2.4	ZAKLJUČNI IZLET	8
2.5	IGRIVI ŠKRAT	10
2.6	POTOVANJE SKOZI SKRIVNOSTNI GOZD	12
2.7	PO SLEDEH GOZDNEGA ŠKRATA	15
2.8	PRIJATELJI GOZDA	17
2.9	VRNIMO PALČKU KAPICO	20
2.10	RAZISKOVALNA POT DO ČEBEL IN NJIHOVEGA BIVALIŠČA	21
2.11	REŠEVANJE TRIGLAVEGA ZMAJA	22
2.12	VEVERIČJI ZAKLAD	24
2.13	SKRIVNOSTNI TRAVNIK	27
2.14	LOV NA LISICO	29
2.15	JESENSKO UČENJE V GOZDU PO KNJIGI ŠKRATKA »ŠMARČKA«	30
2.16	SKRIVNOSTNA MAVRIČNA POT	31
2.17	POŠAST ODPADEK	32
2.18	MUCA COPATARICA	34
2.19	LITERARNO-USTVARJALNO DRUŽENJE S PRAVLJIČNIMI JUNAKI	35
2.20	JEZIKAJMO SKUPAJ	37
2.21	NA TRAVNIKU - ŽIVALI	39
2.22	PTICE JESENI	41
2.23	ŠKRAT POZABLJIVČEK	43
2.24	LISJAK MAT IN LISICA RICA SE POROČITA	45
2.25	POIŠČIMO METLIŠKI ZAKLAD	47
2.26	POJDIMO V GOZD PO SKRIVNOST - GOSPODIČNA	49
2.27	VODA V NARAVI	50
2.28	V NEZNANO	52
2.29	SKRITA ŽIVAHNOST TRAVNIKA	53
2.30	LEPOTE JESENI	55
2.31	PO POTI SKRIVNOSTNEGA ZAPISA POPOTNIKA	56
2.32	BARVA, MEŠANJE BARV	57
2.33	POLETNI POHOD PO RIMSKI POTI	59
2.34	SKRIVNOSTNI LITERARNI JUNAKI	60

2.35	GOZDNI RAZISKOVALCI.....	62
3	POVZETKI PRIMEROV DOBRE PRAKSE ZA 4., 5. IN 6. RAZRED	63
3.1	T. PAVČEK: BESEDOVANJE	64
3.2	VADBA MOČI S ŠČEPCEM SKRIVNOSTNOSTI	66
3.3	SKRIVALNICE NA ŠOLSKEM IGRIŠČU	67
3.4	UTRIP DREVESA	68
3.5	SKRIVNOSTNA MOČ NARAVE	69
3.6	PESEM KAPITAN KLJUKICA.....	70
3.7	SKRIVNOSTNA ŽIVAL.....	72
3.8	COOL SURVIVAL SKILLS.....	73
3.9	RIMSKI ZAKLAD.....	74
3.10	LET'S BAKE A GINGERBREAD MAN	76
4	POVZETKI UČNIH ENOT ZA 7., 8. IN 9. RAZRED	78
4.1	TURISTI ZA EN DAN.....	79
4.2	COPRNIŠKA AKADEMIJA	80
4.3	ATOM IN PERIODNI SISTEM ELEMENTOV MALO DRUGAČE	82
4.4	G. ŠTOR? LIPOV ŠTOR? PO ŠTORAH.	84

SPREMNA BESEDA

Pedagoški poklic se dandanes sooča s hitro spreminjajočimi se potrebami družbe, ki od posameznika zahtevajo nov niz kompetenc. Vloga strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju se skladno s tem spreminja na vseh področjih, večja se potreba strokovnih delavcev po novem znanju. Z namenom obogatitve načinov učenja v vrtcih in šolah je CŠOD vpeljal več novosti v didaktiki poučevanja in učenja na prostem, med njimi tudi pedagoški pristop skrivnostnost.

V zborniku smo zbrali 49 novosti - povzetkov učnih enot, narejenih po načelu pristopa skrivnostnost, ki je novost v didaktiki. Avtorji povzetkov so izkušeni strokovni delavci vrtcev in osnovnih šol, ki iščejo nove poti, s katerimi bo njihovo učiteljevanje postajalo še bolj kakovostno.

Novosti so pripravili v sklopu strokovnega izobraževanja - tridnevnega seminarja Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem, katerega teoretični in praktični del je potekal v CŠOD Rak, Rakov Škocjan. Na 5. nacionalni konferenci Didaktika učenja na prostem, ki jo je organiziral CŠOD 28. junija in 2. julija 2021, pa je večina udeležencev seminarja svoje izvirne zamisli in prakso uporabe tega novega pristopa predstavila v obliki referata oziroma plakata.

Ta zbornik je tretji po vrsti. Prvi in drugi zbornik s primeri dobre prakse, ki temeljijo na pristopu skrivnostnost, sta objavljena na spletni strani CŠOD www.csod.si. V vseh zbornikih lahko bralec odkriva enkratne domislice, rešitve in prakso za učenje na prostem in tudi v učilnici z uporabo pristopa skrivnostnost.

Povzetke primerov dobre prakse smo razvrstili glede na stopnje težavnosti v tri skupine:

- učne enote, primerne za vrtec, 1., 2. in 3. razred osnovne šole,
- učne enote, primerne za 4., 5. in 6. razred ter
- učne enote, primerne za več razredov skupaj ali primerne za 7., 8. in 9. razred.

Vsem izvajalcem seminarja Pristop skrivnostnost, ki so s svojimi navdušujočimi delavnicami na terenu zelo nazorno predstavili uporabo pristopa skrivnostnost, predvsem pa avtorjem novih ali posodobljenih učnih enot, ki med učence prinašajo vedrino in navdušenje nad učenjem, se iskreno zahvaljujemo za prispevek k znanju o didaktiki učenja na prostem preko sodobnih pristopov.

Mag. Ida Kavčič,

koordinatorka seminarja

1 PREDSTAVITEV DIDAKTIČNEGA PRISTOPA SKRIVNOSTNOST

Mag. IDA KAVČIČ

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je razlaga pridevnika **skrivnosten** naslednja: *skrivnosten* skrivnosten -tna -o prid., skrivnostnejši (ô) 1. ki se ne da razumeti, dojeti, pojasniti.

Učitelji si prizadevamo, da učencu neznano ali malo poznano spremenimo v znano. Skušamo ustvariti jasne podobe in razširjati učenčeva spoznanja. Vneto pojasnjujemo. Razlagamo skrivnostni svet okoli njih skozi vsebine in dejavnosti, ki jih predpisujejo učni načrti predmetnika. Uporabljamo najrazličnejše pedagoške pristope, svoje bogato znanje iz metodike, psihologije, stroke ... vse z namenom, da izobrazimo otroke in učence za uspešno ter polno življenje.

Prav vsak izmed njih, pa tudi nas, odraslih, nosi v sebi radovednost in dar raziskovanja, ki sta temelja pedagoškega pristopa skrivnostnost.

Pristop skrivnostnost je skupek metod, tehnik, oblik dela in drugih elementov didaktike. Ta pedagoški pristop, katerega nekatere posamezne elemente učitelji in vzgojitelji že poznajo, je zaradi široke uporabnosti, uspešnosti in učinkovitosti vredno čim bolj spoznati.

S svojimi zakonitostmi zgodbe in elementi skrivnostnosti predstavljajo enostavno ogrodje za hitro, kakovostno nadgradnjo obstoječih učnih enot ali za načrtovanje, izvajanje in evalvacijo novih vsebin. Pristop skrivnostnost temelji na zgodbah, ki so vpete v otroško in učenčevo območje domišljije in jih zato takoj ponotranjijo. V otroku in učencu zaradi pridiha skrivnostnosti nastane močna notranja motivacija in stopnjevanje radovednosti, kar je ključ kakovostnega procesa učenja.

V učni enoti, zgrajeni po pristopu skrivnostnosti, so v ospredju dejavnosti, v ozadju pa učni cilji oz. dosežki iz kurikuluma. Ali povedano drugače: zunanje ogrodje učne enote učitelj oblikuje na osnovi učnih ciljev iz učnega načrta, medtem ko čvrsto notranje ogrodje učne enote predstavlja pedagoški pristop skrivnostnost.

Temelj novosti v vsaki učni enoti je zgodba, v kateri se prepletajo elementi skrivnostnosti. Zgodbe se dogajajo v naravi. Pri tem so kot zelo uporaben vir znanja vključene številne naravne in družbene danosti. V zgodbe se zaradi izjemne privlačnosti učenec popolnoma vživi, učitelj pa kot scenarist in režiser zgodbe doseže načrtovane učne cilje. Vsak učenec je uspešen pri reševanju učnih nalog, ki so niz 'čarobnih' dejavnosti.

Učitelj je scenarist: klasično učno enoto spremeni v zgodbo. Učna enota je celovita zgodba, polna praktičnih in miselnih nalog, prežetih s skrivnostmi od začetka do konca. Učenec je v zgodbo in naloge povsem vključen. Neposredni stik z resničnim svetom je zagotovljen, saj je učno okolje učilnica v naravi. Učitelj učenca usmerja in poskrbi za nagrajevanje ob dosežkih, kar dodatno deluje na učenca močno spodbujevalno.

Dejavnosti so tiste, ki učijo, ne učitelj: učenec pridobiva, spopolnjuje, nadgrajuje znanje in spretnosti z delom v skrbno načrtovanih, 'čarobnih' dejavnostih. Dejavnosti učenca navdušujejo, privabljajo, obljublajo odkritja in pustolovščine. 'Čarobne' dejavnosti so ključni element učnega procesa. Vsebujejo elemente skrivnostnosti, s katerimi dosežemo aktivacijo domišljije, ponotranjenje, vpetost in stopnjevanje radovednosti. Dejavnosti so skrbno izbrane in oblikovane tako, da so osredotočene, zaporedne ter med seboj povezane. Osredotočene so na vzbujanje prijetnih občutkov. Začnejo se na učencu ustrezni miselni ravni. Zaključijo se z njihovim novim razumevanjem.

2 POVZETKI PRIMEROV DOBRE PRAKSE ZA VRTEC, 1., 2. in 3. RAZRED

2.1 POMOČNIKI GOZDNEGA ČUVAJA

Nataša Beganović Jug

VVE Medo, OE Prevoje

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Starost otrok: 5-6 let

Načrtovani učni dosežki:

- Razvijanje naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do narave,
- otrok razvija svoja čutila preko tipanja, okušanja, vonjanja, poslušanja, opazovanja,
- sodeluje v komunikaciji z odraslo osebo, razvija zmožnost domišljjskega sooblikovanja in doživljanja,
- spoznava lastnosti predmetov preko čutil, rabi izraze za opis fizikalnih lastnosti.

Kratka vsebina zgodbe: Otroci prejmejo telefonski, skrivnostni klic. Pokliče jih gozdni čuvaj. Otrokom se predstavi in jim zaupa kakšne so njegove zadolžitve v gozdu (čuva gozd, skrbi za živali, tipa drevesa, listje, okuša gozdne sadove, najrajši se sprehaja bos po gozdu...). Otrokom pove, da je zbolel in jih prosi, če lahko danes oni opravijo naloge zanj. Povabi jih v gozd, kamor otroci redno zahajajo. Vzgojiteljici prosi, da izdelata kartončke, kamor bosta otrokom označevali opravljene naloge. Otroci morajo uporabiti vsa čutila, v gozdu preveriti, če je vse tako kot mora biti... Po opravljenih nalogah, jih morda čakata presenečenje.

Elementi skrivnosti: skrivnostni klic, gozdni čuvaj, presenečenje.

Načini nagrajevanja otrok: Za vsako rešeno nalogo, v otrokov kartonček s stampiljko označim opravljeno nalogo. Naslednji dan jih čaka nagrada-presenečenje s strani hvaležnega gozdnega čuvaja.

Kaj otrok dela (dejavnost učenca-katere so njegove osebne izkušnje):

- otrok posluša skrivnostni klic in sodeluje v komunikaciji,
- sprejme povabilo skrivnostnega moža, v želji, da mu pomaga,
- otroci se med seboj pogovarjajo in si zamišljajo kdo je skrivnostni mož? kako izgleda?...
- otroci skrbijo za kartončke, jih nosijo okrog vratu,
- aktivno sodelujejo pri nalogah (se sezujejo, bos hodijo po gozdu, tipajo čim več stvari v gozdu, jih vonjajo, okušajo...),
- sami skrbijo, da vse naloge opravijo,
- v gozdu napišejo sporočilo gozdnemu čuvaju.
- v vrtcu narišejo risbe gozdnemu čuvaju in jih poleg kartončkov položijo v košaro v upanju, da jih gozdni čuvaj najde.
- Čakanje na presenečenje, opazovanje, nestrpnost.
- Veselje ob odkritju nagrade!

Organiziranost učne enote: Lokacija, bližnji gozd na Prevojah. Čas: 9.30 - 11.00. Mentor: vzgojiteljica in pom. vzgojiteljice. Število otrok: 19. Varnost: poskrbim, da otroci upoštevajo navodila o varnosti.

Kako preverim ali so otroci dosegli (načini preverjanja) učne dosežke: Opazovanje otrok preko dejavnosti, poslušanje njihovih občutkov, razlag...V vrtcu se vsi skupaj pogovorimo o naših nalogah, občutkih, doživljanju dejavnosti...

Vaši splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnosti: Vnos skrivnostnosti je otrokom velika motivacija, popelje jih v domišljjski svet, dejavnosti vsebinsko obogati.

2.2 SKRIVNOSTNI GOZD

Mojca Erjavec, dipl. vzgojiteljica

OŠ Log – Dragomer, Enota vrtec Log – Dragomer

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Starost otrok: od 3 do 6 let

Cilji:

Otroci zaznavajo in spoznavajo gozd z vsemi svojimi čutili.

Otrokom ustvarimo okolje, ki bo delovalo kot spodbuda za ustvarjalno raziskovalno igro.

Gozd kot učni prostor: opazovanje, prepoznavanje in poimenovanje rastlin (drevesa, grmovje, trave, plodovi).

Raziskovanje odprtega tipa.

Kratka vsebina: Skupina otrok se odpravi na sprehod v bližnji gozdiček. Poiščejo prostor, kjer se bodo usedli in se dobro počutili. Gozd jim bo razkril svoje skrivnosti, če bodo tiho sedeli, poslušali *kaj slišijo* in opazovali *kaj čutijo ter vidijo*. *Poslušajo, opazujejo*.

Ko se skupina umiri ter sprosti in mine dogovorjeni čas, otroci tiho drug za drugim pripovedujejo in opisujejo, kaj so zaznali in občutili. Poslušajo vrstnike.

Druga vzgojiteljica med tem drugje pripravi čutno pot.

Med nekaj dreves naveže vrvico, na katero obesi suho vejo, smrekovo vejico, liste drevesa, vejico z listi, storž...

Skupina se ustavi, preden otroci čutno pot vidijo. Vzgojiteljica pove, da jim je gozd pripravil presenečenje, ker so dobri opazovalci. Z zavezanimi očmi bodo tipali in ugotovili, *kaj se skriva na čutni poti*. Otroku zaveže rutico preko oči, ga vodi in usmerja, spodbuja pri raziskovanju skrivnostnih predmetov. Pospremi ga na zbirno mesto in spodbuja, da izrazi kaj je občutil, prepoznal.

Po opravljeni nalogi otroci za nagrado dobijo na roko štampiljko.

Vzgojiteljica predlaga, da naberejo skrivnostne predmete. *V okolici nabirajo naravne materiale. Opazujejo in poimenujejo rastline, drevesa, plodove*. Pri delu si pomagajo, sodelujejo in se posvetujejo.

Po opravljeni drugi nalogi otroci za nagrado dobijo malico.

Ko otroci potrdijo, da jim je bilo odkrivanje skrivnosti všeč, se gozdu zahvalijo in iz *nabranih materialov ustvarijo slike - mandale*, ki jih bodo lahko opazovale gozdne živali in obiskovalci gozda. Otroci se razdelijo v manjše skupine ali pa ustvarijo eno sliko.

Dejavnosti otrok: Pri dejavnostih otroci raziskujejo, se učijo, sodelujejo. Opazovanje gozda z vsemi čutili. Nabiranje naravnih materialov. Ustvarjanje slik z naravnimi materiali.

Vloga vzgojitelja: Načrtovalec, opazovalec, koordinator in pomočnik pri igri. Priprava prostora, pripomočkov. Spodbujanje otrok. Postavljanje divergentnih vprašanj. Snemanje dejavnosti. Evalvacija.

Pripomočki: Daljša vrv, kratke vrvice, rutice, blazinice za sedenje, fotoaparati, naravni materiali: veje, listje, storži...

Elementi skrivnostnosti: Zvoki v gozdu, čutna pot, naravni materiali, rutice za prevezo oči.

Nagrada otrok: Pohvala, štampiljka, malica, skrivnosti.

Preverjanje učnih dosežkov: Otroci razvrščajo, prirejajo, prepoznavajo in poimenujejo rastline ter plodove.

Učinkovitost in uspešnost pristopa skrivnostnost: Otroci imajo veliko priložnosti pri raziskovanju. Skozi igro se aktivno učijo. Spoznavajo različna naravna okolja, gozd kot učni prostor. Spoznavajo sebe kot del okolja in izražajo čustva. Iščejo različne načine uporabe materialov, izražajo svojo ustvarjalnost. Iščejo lastne rešitve problemov. Pridobivajo in urijo različne gibalne sposobnosti. Vzpostavljajo različne interakcije, sodelujejo, se zabavajo. Pri igri so aktivni, motivirani, vztrajni. Odlična priložnost vzgojitelja za opazovanje otrok.

Predlog za razširitev dejavnosti: Otroci si ogledajo fotografije, videoposnetke dejavnosti, podoživljajo dogodke in komentirajo. V leksikonih iščejo slike rastlin, plodov, živali. V igralnici naredijo zbirke naravnih materialov, razvrščajo, prirejo, se igrajo. Ustvarjajo z naravnimi materiali...

2.3 NENAVADNI LIST

Dušica Gutman

Vrtec pri osnovni šoli Kungota

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Otroke popeljati, da odkrijejo in spoznavajo raznolikost listja po obliki. Spoznavajo, da jim uživanje zdrave hrane pomaga ohranjati zdravje. Razvijajo radovednost, pridobijo izkušnje, kako lahko plodove narave shranjujemo za ozimnico.

Ciljna skupina: skupina otrok, starih 3 - 4 leta

Kratka vsebina: Med bivanjem na prostem najdemo list nenavadne oblike. Ko ugotovimo, da na igrišču nimamo drevesa s takimi listi, se odločimo, da ga bomo poiskali. Ob poti med travo zagledamo rdeče plodove (jagode). Ugibamo, kaj je to in primerjamo liste, tipamo, iščemo podobnosti. Plodove že poznamo in se z njimi posladkamo. Ugotavljamo okusne lastnosti (sladke, kisle, kaj še...zrelost-rdeče, manj rdeče, vonj). Nadaljujemo do hiše, kjer gospa obira plodove iz grmička. Povabi nas, da si lahko поблиže pogledamo, kako to počne in ji z veseljem pomagamo (trgamo ribez). Primerjamo liste grmička z našim listom, zopet tipamo, opazujemo razlike (oblike, velikost) iščemo podobnost. Okušamo ribez in ugotovimo, da je kislega okusa. Zanima nas, kaj bo s toliko pridelka. Skuhala je že nekaj, in še bo marmelado. Otroke vpraša, a bi znali narediti marmelado, kaj bi dodali k sadju, kako bi jo naredili –skupaj naredimo marmelado (pobiramo ribez, posmukamo s pecljev, dodamo sestavine-sladkor...) in jo odnesemo s sabo. Otroke s sodelavko povabiva, da nadaljujemo s potjo in pozorno opazujemo. Na precej velikem grmu opazimo gospoda, ki s pomočjo lestve obira plodove. Pozornost pritegnejo listi nenavadne oblike. Gospoda prosimo, če si jih lahko pogledamo od blizu. Z veseljem ugotovimo, da smo našli grm, katerega listi so enaki našemu. Preverimo s tipanjem, primerjamo obliko, barvo. Gospod nas pouči, da je to figa. Plodove, ki jih nabira, bo posušil in jih jedel suhe pozimi. Vsak otrok pa figo na listu odnese domov.

Elementi skrivnostnosti:

- Najden list nenavadne oblike in iskanje rastline, kateri pripada s tipanjem, primerjanjem oblike listov,
- Ugotavljanje okusov sadja,
- Priprava marmelade po predlogi, ki jo si izmislijo otroci.

Načini nagrajevanja: Po pravilno ugotovljenem sadežu ga otrok lahko poje, dobi proizvod (marmelado) in sadež.

Dejavnosti otrok:

- Otrok opazuje, razmišlja, aktivno išče rastline, ki so primerljive z našim listom.
- Otrok prijema, primerja, trga plodove-obira plodove, okuša.
- Otrok se pogovarja, sprašuje sodeluje z ostalimi otroki in odraslimi.

Organiziranost učne enote: Število otrok je 16 in dve vzgojiteljici. Igrišče vrtca z bližnjo okolico. Trajanje je predvideno za eno dopoldne.

2.4 ZAKLJUČNI IZLET

ANDREJA JANČIČ

Vrtec pri OŠ KUNGOTA

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: otroci najdejo rešitev težave, se znajo orientirati v okolici, spoznajo, da imajo tudi živali svoje poti, ki se združijo z našimi.

Starost ciljne skupine (razred/i): starost otrok 3 – 6 let (kombiniran oddelek vrtca)

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Ob koncu šolskega leta sva s sodelavko organizirali zaključni izlet po svečinskih hribih. Ker je starost otrok tako raznolika sva skušali v izlet vnesti kanček skrivnostnosti, kot motivacijo za starejše otroke in spodbudo za mlajše, ki še premagujejo strah. Tako sva jih odpeljale po poti v hrib, kjer smo na vrhu pojedli malico. Že tam sem jim napletla zgodbo, kako ne vem kje sem, da sem prvič na tej poti in bom potrebovala njihovo pomoč za vrnitev v vrtec. Ker pa sem malce trmasta, sem želela nadaljevati po poti proti gozdu. Otroci so pot poznali in so me vodili po makadamski stezi skozi gozd. Ker je bil sončen dan, sem se na koncu gozda odločila, da bi zavila na gozdno pot. Tukaj pa se je začela naša skrivnostnost. Pot je bila speljana le kakšnih sto metrov v gozd, nato se je zaključila. Z otroci smo obstali v gozdu in ker nisem želela naprej smo začeli z iskanjem rešitve. Najprej smo prisluhnili gozdu, poslušali smo, če se kje oglašja kakšna žival, opazovali smo drevesa, prisluhnili smo glasovom, ki so prodirali v gozd z okolice. Nato smo iskali sledi živali (namen je bil najti pot, ki so si jo utrnile srne skozi gozd). In ko so otroci v okolici našli shojeno pot, smo se odločili, da ji bomo sledili skozi gozd. Poti smo sledili do križišča, kjer se je ena vzpela v hrib, druga pa je sledila hribu. Znova smo se morali odločiti, kako naprej. Ker smo že po prihodu v gozd slišali potok v nižini in smo mu del poti tudi sledili, smo se odločili, da gremo po poti ki sledi hribu. Tako smo prispeli do dela, kjer smo se okrepčali ter poiskali pot, ki nas je vodila naprej. Kmalu smo prispeli na traktorsko gozdno pot, ki je vodila do roba gozda. Tako smo uspešno prispeli na cesto, ki nas je popeljala nazaj v vrtec.

Elementi skrivnostnosti: Elementi skrivnostnosti so bili prepleteni v naš izlet. Najprej že sama pot v gozd, ki se je stopnjevala s tem, da je zmanjkalo gozdne poti. Pojavilo se je vprašanje, kako naprej, če je kje kakšna potka, če še kdo drug uporablja gozd razen nas in hodi po njem. Ko so otroci našli shojeno pot, smo sledili njej in se orientirali po potoku, ki je tekel v nižini. Otroci so morali slediti poti, prisluhniti potoku, poslušali so gozd, opazovali so okolico, drevesa. Skrivnostnost je bila tudi najino neznanje, kajti otroci so navajeni, da vzgojiteljice vse vemo, da nam na sprehodih sledijo, tukaj pa je bila rešitev v njihovih rokah, midve sva postavljali samo vprašanja.

Kako otroka nagradite (načini): Nagrade nisem posebej načrtovala, saj sem želela, da jim je nagrada uspešno prehojena pot, uspešen izlet. So pa otroci želeli preteči igrišče, ki je pred vrtcem in sva jim z sodelavko dovolili, ker so tako sodelovali in bili vso pot aktivni ne glede na starost.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Otroci so prispevali velik delež k izletu, kajti del poti so oni vodili. Skozi cel gozd so morali biti aktivni, iskali so rešitve, pazili na okolico, opazovali...

Dejavnost bi nadgradila z risanjem zemljevida (letos nam je zaradi časovne omejitve to odpadlo), kjer bi otrokom dala samo osnovo, oni pa bi potem vrisali, kar jih je usmerjalo. Zemljevid bi podarili otrokom iz druge enote in jih povabili na izlet v naš kraj.

Organiziranost učne enote: Izlet je bil planiran za kombiniran oddelek, kjer je normativ 17+2 otroka in dve strokovni delavki. V skupini je bilo 13 otrok, izleta se je udeležilo 11 otrok starosti od 3 do 6 let. Sama pot s postanki je trajala 3 ure, tako je bila tudi načrtovana.

Sam izlet je bil izveden tako, da je pokrival velik del kurikuluma za vrtce. V pohod, ki spada pod področje gibanje sva vpeljali umetnost – del poti smo prepevali znane pesmi, naravo – opazovali so

naravo, iskali sledi živali, iskali živali, družbo – pomagali so drug drugemu, starejši so skrbeli za mlajše, pomagali so jim čez ovire, matematiko – prehojena pot, čas, ki nas je omejeval, ter seveda jezik – otroci so celo pot sodelovali, na koncu poti so opisovali dogodivščine skozi gozd.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Da so otroci dosegli cilj, sem preverila z povratnimi informacijami, v prvi vrsti pa nam je bil cilj najti prehodno pot skozi gozd s pomočjo gozdnih poti in poti, ki so jih naredile srne.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Že sama udeležba na izobraževanju in izvedba izobraževanja mi je bila zelo všeč, zato sem ta pristop hitro preizkusila v praksi. Ker delam v vrtcu, sem ga prilagodila starosti otrok in ga uporabila za motivacijo otrok, izhodišče za izlet. Kajti pri mlajših otrocih se velikokrat pojavi strah pred neznanim, strah pred obiskom gozda, kar je bila tudi težava v naši skupini. Že med samo izvedbo sem dobivala povratne informacije, pri mlajših ni bilo strahu, starejši so vso pot bili vpeti v dogajanje, aktivni. Tudi dolžina prehojene poti ni bila težava, kajti vsa ta skrivnostnost, ki se je prepletala del poti jih je zamotila in so pozabili na utrujenost.

2.5 IGRIVI ŠKRAT

Barbara Kastelic

OŠ Log – Dragomer, vrtec Log – Dragomer

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Spoznavanje narave z vsemi čutili.
- Spoznavanje možnih iger v gozdu.
- Raziskovanje v naravi po pristopu skrivnostnosti.
- Usmeritev pozornosti.
- Vzpodbuditi navdušenje, radovednost.

Starost ciljne skupine (razred/i): otroci 4 – 5 let

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V vrtcu nas obišče igrivi Škrat, ki nam prinese pismo in nas povabi k iskanju njegovih izgubljenih zapisov iger v gozdu.

Na poti v gozd se pogovarjamo o nenavadnem obisku škrata in njegovi zgodbi. Na poti skozi gozd do jase otroci najdejo na različnih mestih pet rjavih listov papirja z zapisom iger.

1. Igra: V gozdu se skriva veliko naravnega materiala, katerega lahko uporabiš za igro. Naberi različni material in zgradi hišico za male živali (nekaj materiala nabereмо v vrečko, da bomo naslednji dan lahko pokazali škratu).
2. Igra: Poišči drevo z najširšim deblom. Koliko škratkov mora iti okoli njega, da ga objamejo? Sedaj poskusi ti biti drevo, z gibanjem pa pokaži današnji dan, ki je sončen, ampak rahlo vetroven. Kaj pa bi se zgodilo, če bi že celi dan pihala močna burja? Ko pride zima, zapade sneg, ki se oprime vej in jih močno oteži. Probaj začutiti to težo. Pride pomlad, ki zbudi drevesa, ki že veselo poganjajo sveže zelene listke. V krošnji se je naselila družina veveric, ki zdaj skačejo in se gugajo na vejah drevesa. Zapiha orkanski veter, ki prevrača drevesa na tla. Korenine so izruvane iz tal.
3. Igra: Izdelaj gozdno sliko. Pri tem boste rabili različne materiale, različnih barv, da bo slika čimbolj barvita.
4. Igra: Najdemo poleg lista vrečko, v kateri so plastificirane sličice listov, storžev, kamenčkov in palic. Po dobljeni sličici se razdelijo v skupine in vsak mora poiskati en primer materiala, katerega sliko je izžrebal iz vrečke. Ko vsi najdejo po en svoj primer se postavimo za palico, ki predstavlja start in prvi v koloni tečejo do ciljne črte, kjer odložijo material in tečejo nazaj. Ko se dotaknejo naslednjega iz svoje kolone, lahko le ta začne teči. Igra se konča, ko je v koloni na prvem mestu ponovno postavljen otrok, ki je igro začel.
5. Igra: Kamenčkanje: za igro so pastirji skopali kakih 15 cm široko jamico z ravnim dnom, v katero so (na sredino) položili kamenček. Pri igri je vsak od pastirjev imel 5 kamenčkov. Pastirji so te kamenčke metali proti izkopani jamici tako, da so pristali čim bližje jamici, vanjo pa noben kamenček ni smel pasti. Če je kateri od kamenčkov padel v jamico, je moral pastir igro prekiniti. Tisti, ki je vrgel kamenčke najbližje jamici je lahko nato z izkrivljenim kazalcem sunkovito frnil vsakega od kamenčkov proti jamici; pri tem je cilj kamenček v jamici.

Po vseh opravljenih nalogah se spustimo na jaso, kjer otroci pojedjo malico in dobijo štampljko gozda.

Naslednji dan škrat ponovno obišče otroke v skupini, ti pa ga spomnijo na stare igre in jih skupaj s prilagoditvami zaigrajo.

Elementi skrivnostnosti: obisk igrivega škrata, listi z zapisi starih iger, štampljka gozd.

Kako otroka nagradite (načini): štampljka gozd, sodelovanje v zanimivih igrah.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): se udeleži sprehoda po gozdu, išče materiale pri opravljanju naloge, krepí medsebojno sodelovanje in komuniciranje, je v stiku z naravo, se igra.

Organiziranost učne enote: trajanje 3 – 4 PU, gozd in jasa v bližini vrtca, 10-15 otrok , vzgojiteljica, pomočnica, »škrat«.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Uspešno iskanje listov z zapisi iger, uspešno razumljene in odigrane igre, naslednji dan ponovitev igre s škratom.

2.6 POTOVANJE SKOZI SKRIVNOSTNI GOZD

Maja Klobučar

OŠ Stopiče – Vrtec Stopiče (Enota Dolž)

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Starost otrok: 3 – 6 let

Učno okolje: igralnica oddelka, bližnji gozd.

Načrtovani učni dosežki:

- spodbujanje različnih pristopov k spoznavanju narave;
- razvijanje naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do narave;
- spodbujanje vidnega in slušnega zaznavanja;
- aktivno vključevanje vseh otrok, ohranjanje njihove radovednosti.

Kratka vsebina: Otroke po zajtrku na tleh pričaka skrivnostna škatla. Ko jo odpremo, najdemo v njej skrivnostno pismo neznanega pošiljatelja. V škatli otroke pričaka tudi kratka zgodba za dodatno motivacijo in spodbuditev skrivnostnosti.

Zgodba govori o otrocih, ki so hodili v gozd uničevati drevje in živalske domove ter o čarobnih gozdnih vilah, ki so otrokom iz odpadnega gozdnega materiala zgradile gozdno igralnico, da so se imeli otroci kje igrati. Tako niso nikoli več uničevali gozda.

Otrokom na kratko obnovim zgodbo (celotno zgodbo si bomo prebrali npr. pri počitku), nato pa jim preberem pismo (pripravljeno na »starinski« način). Skrivnostni pošiljatelj otrokom v gozdu pripravi izzive, s katerimi se želi prepričati, da znajo skrbeti za naravo. V kolikor bodo otroci opravili izzive, jih bo koncu čakalo posebno presenečenje.

Skrivnostni pošiljatelj preko pisma otroke pošlje proti gozdu, kjer jih čakajo dodatna navodila in pripravljene izzivi.

Med potjo proti gozdu se skupaj z otroki sprašujemo in ugibamo, kaj nas čaka, kdo je skrivnostni pošiljatelj in kaj je pripravil za nas. Na ta način še bolj večamo občutek skrivnostnosti in pričakovanja.

Pri vhodu v gozd nas čaka naslednje pismo z »navodili« in prvo nalogo. Vsak otrok za opravljeno nalogo dobi nagrado. Po koncu prve naloge nas »navodila« vodijo naprej do naslednjih dve nalog in na koncu do presenečenja (zaklada), skritega pod našim »posvojenim« drevesom »Hrastkom«. Ob najdbi zaklada se razkrije tudi skrivnostni pošiljatelj.

Naloge:

1. Iz odpadnih paličic na gozdnih tleh izdelajte hišico za čarobne prebivalce našega gozda.

2. Izdelajte lutko iz gozdnega materiala (na paličico nizamo odpadno listje, da izdelamo telo).

3. Poiščite »gozdni instrument« in ob spremljavi zapoje gozdno himno (M. Robič – LEPŠI SVET).

Elementi skrivnostnosti: Škatla s pravljico in pismom, pisma z »izzivi« v gozdu, spodbujanje skrivnostnosti preko pogovora z dodatnimi vprašanji na poti v gozd in med reševanjem nalog, sladoledne paličice za nagrado – skrivnostnost končnega motiva, skrinja z zakladom, razkritje skrivnostnega pošiljatelja.

Načini nagrajevanja otrok: Otroci za vsako rešeno nalogo prejmejo nagrado - sladoledno paličico z narisanim vzorcem – košček sestavljanke, katera na koncu prikazuje obraz čarobnega gozdnega bitja. Končna nagrada se skriva v skrinji – vrvico za vsakega od otrok in v mošnjičku »čarobni kamenčki«. Vsak od otrok naniza svoj kamenček na vrvico (pomagamo pri zavezovanju). Ko otroci prejmejo svoj »čarobni kamenček«, postanejo pravi VARUHI GOZDA.

Dejavnosti otrok – osebne izkušnje:

Otrok:

- najde skrivnostno pismo in posluša njegovo vsebino;
- aktivno sodeluje pri iskanju novih pisem in navodil;
- sodeluje pri izdelavi hišice iz gozdnega materiala;
- sodeluje pri izdelavi lutke iz gozdnega materiala: išče odpadlo listje in ga niza na paličico;
- poišče naravni instrument (paličico, kamenje, suho listje...);
- zapoje pesem;
- naniza »čarobni kamenček« na vrvico.

Organiziranost:

ŠTEVILO OTROK V SKUPINI: 18

ŠTEVILO VZGOJITELJIC: 2

TRAJANJE DEJAVNOSTI: 30 - 45 min

KRAJ DOGAJANJA: igralnica in bližnji gozd

Načini preverjanja učnih dosežkov: Z otroki gozd obiskujemo že dve leti. Otroci v predšolskem obdobju usvojijo določene cilje in vrednote z večkratnim ponavljanjem in utrjevanjem. Večkrat jih izpostavimo določeni situaciji, bolj jo bodo obvladovali. Zato se tudi ob vsakem obisku gozda pogovarjamo o tem, da je potrebno za naravo skrbeti. Dejavnost je bila načrtovana in izvedena z namenom dodatnega spodbujanja skrbi za okolje in seznanjanja z »gozdnim bontonom«. Po izvedeni dejavnosti opažava, da so otroci postali še bolj dojemljivi za zaznavanje sprememb v okolju/gozdu, ki ga redno obiskujemo. Skrbijo za čistočo, za drevesa in živali. Pazljivi so, da ne uničujejo mladih dreves, trgajo vej iz dreves... Redni obiski narave potrjujejo in sami po sebi preverjajo dosežene učne dosežke, ki smo si jih zadali.

2.7 PO SLEDEH GOZDNEGA ŠKRATA

Kopina Barbara

OŠ Stopiče, Vrtec Stopiče

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

NAČRTOVANI UČNI DOSEŽKI:

Globalni cilj: razvijanje naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do žive in nežive narave.

Cilji:

Otrok:

- spozna prostor, rabi izraze za opisovanje položaja predmetov in se nauči orientacije v prostoru (MATEMATIKA),
- pridobi zaupanje v svoje telo in gibalne sposobnosti (vzdržljivost, moč, gibljivost) (GIBANJE),
- sproščeno izvaja naravne oblike gibanja: hoja, tek, plezanje (GIBANJE),
- iskanje lastne poti pri reševanju problemov (GIBANJE),
- spoznavanje pomena sodelovanja (DRUŽBA),
- spozna vlogo narave in čistega okolja (NARAVA),
- razvija možnost domišljajske rabe jezika (JEZIK).

Starost ciljne skupine: 3-6 let.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Gozdni škrat, ki nas skozi celo leto obiskuje in nam pušča sporočila, ter naloge, ki jih otroci komaj čakajo, nas je ponovno povabil na pustolovščino:

1. PISMO: Pozdravljeni, otroci! Vesel sem, da lepo skrbite za naravo in vsa bitja v njej. Sledite nalogam in na koncu boste našli zaklad. Najdite najdebelejše drevo in ga objemite vsi skupaj. Pri tem drevesu vas čaka nov namig, ki je rumene barve. Vaš gozdni škrat. (Nagrada, ko otrok opravi nalogo: narisana zelena pikica na roki).
2. PISMO: Pogledj navzgor. Na vrh stopnic. Poišči nekaj svetlečega. (Najdejo ogledala). Prijatelj naj te popelje na sprehod pod krošnjami. (Nagrada, ko otrok opravi nalogo: rumena pikica na roki). Nov namig je rdeče barve.
3. PISMO: Zdaj, ko ste si ogledali svet še iz druge strani, splezajte še na drevo, da si ga ogledate še od zgoraj. (Nagrada: rdeča pikica na roki). Sledi poti navzgor. Naj te vodi do mesta, kjer običajno počivaš. Tam je namig modre barve.
4. PISMO: Sedaj, ko si boste odpočili, lahko spet potelovadite. Vsak od vas pokaže eno vajo, ostali ponovite za njim. Dajmo, dajmo: »Zdrav duh, v zdravem telesu!« (Nagrada: pika modre barve). Pojdite naprej! Pazite na mravlje, ki hodijo po svoji poti do mravljišča. Vsako bitje si zasluži živeti. Dobro opazuj, kje se skriva oranžen namig.
5. PISMO: Sedaj ste pa že tik pod ciljem! Hitro zapojte pesem za naše prijatelje škrate: Poznate kakšno? »Enkrat je bil en majhen škrat.« (Nagrada: oranžna pika). Previdno pojdite proti vrhu. Tam vas čaka pravi zaklad! Poiščite pismo bele barve.
6. PISMO: GOZDNI ŠKRATI IZPOD MEHOVSKEGA HRIBA VAM ČESTITAMO ZA OPRAVLJENE NALOGE! (Vsak najde svojega škrate. Iz skrinjice vsak, ki ima vseh 5 pik na roki, lahko izbere dragulj. S prstnim odtisom in s ptičjim peresom, ki ste ga našli, podpišite vsak svojo prisego, da boste vedno upoštevali gozdna pravila in varovali gozdne skrivnosti. Postali ste varuhi gozda in gozdnih skrivnosti.

Elementi skrivnostnosti: Škratova pisma z nalogami in namigi.

Kako otroka nagradite (načini): Za vsako nalogo jim na roko narišem piko barve naloge, ki so jo opravili. Kdor zbere vse barve, postane Varuh gozda in gozdnih skrivnosti. Vsak od njih najde svojega škrate (narejen iz storža), ter dragulj, ki ga pozneje prilepi na škratovo kapo. Vsak otrok podpiše tudi slavnostno listino.

Kaj otrok dela (dejavnosti učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- Sledi navodilom v pismu,
- opazi najdebelejše drevo in ga objame,
- vodi prijatelja skozi sprehod z ogledali, sam hodi z ogledalom s pomočjo prijatelja,
- spleza na drevo,
- telovadi v gozdu,
- zapoje pesem Enkrat je bil en škrate,
- se podpiše na listino Varuhov gozda.

Organiziranost učne enote: Preko pisem, po znani poti na Mehovski hrib (za našim vrtcem v Podgradu). Skupina 18 otrok (starost 3-6 let) in 2 vzgojiteljici.

Lov na zaklad je del organizirane dejavnosti: DAN V GOZDU, ki ga 1 x letno izvedemo v naši skupini. Razdeljen v 6 enot, kot naloge v pismih in skupaj traja 1h in 30 min:

1. NALOGA: 5 MIN

2. HOJA+NALOGA: 15 MIN

3. HOJA+NALOGA: 10 MIN

4. HOJA+NALOGA: 10 MIN

5. HOJA+NALOGA: 10 MIN

6. HOJA+ NALOGA+POČITEK Z MALICO: 30 MIN

7. POVRATEK: 15 MIN

Kako preverite, ali so otroci dosegli učne dosežke: Opazujem, poslušam, fotografiram. Vsakemu otroku po opravljeni nalogi na roko narišem barvno piko, ki označuje barvo naloge.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnosti: Pristop skrivnostnosti otroke spodbudi in motivira za raziskovanje in doseganje ciljev. Spodbudi njihovo domišljijo. Otroci začno naravno zaznavati z vsemi čutili, saj nenehno iščejo še več in si želijo vedno več nalog, ki jim jih ni težko opraviti, saj vedo, da jih čaka nagrada po opravljeni nalogi. Prav tako, kot na otroke, skrivnostnost deluje tudi na vzgojitelje, saj iskric v očeh otrok, ko dosežejo cilje, poplačajo trud, ki je bil v učno enoto vložen.

2.8 PRIJATELJI GOZDA

Tina Novak

Vrtec Log - Dragomer

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: otrok pozorno opazuje ter upošteva navodila in z uspešnim reševanjem namigov za pot spozna pravila gozdnega bontona. Pozoren je na pomen in dragocenost gozda ter se zaveda, da moramo z gozdom in živimi bitji v njem ravnati spoštljivo.

Starost otrok: 4-5 let

Vsebina: V jutranjem krogu otrokom povem, da sem zjutraj, ko sem prišla v vrtec, našla pismo, naslovljeno na otroke »Zelene sobe«. Preberemo ga in se odločimo, da se podamo novi dogodivščini naproti.

Odpravimo se v gozd. Upošteevamo navodila za pot in zemljevid, ki je priložen pismu. Le-ta nas vodita do štirih točk, kjer nas v lesenih skrinjicah čakajo štirje deli sestavljanke in v vsaki skrinji tudi pismo z nadaljnimi navodili za pot ter štampljka, ki jo vsak izmed otrok dobi na roko. Ob vsakem delu sestavljanke se pogovorimo o njegovi vsebini. Pri zadnji točki in s tem zadnjim delom sestavljanke nas čaka še eno pismo ter nagrada – skrinjica z značkami.

Pri zadnji točki se še enkrat pogovorimo o pravilih gozdnega bontona, ki smo ga preko štirih delov sestavljanke spoznali. Pogovorimo se tudi o pomenu in dragocenosti gozda.

1. Pismo: Pozdravljeni otroci iz »Zelene sobe«.

Naj se vam predstavim – sem gozdni škrat Fantič Gozdič in s svojimi prijatelji škrti živim v gozdu v bližini vašega vrtca. Večkrat sem vas že opazil, kako ste se prišli v gozd igrati in moram reči, da vas je prav lepo opazovati, kako uživate ob spoznavanju in raziskovanju gozda. Ker pa vas že nekaj časa ni bilo na obisk v tukajšnji kotiček gozda – gotovo ste bili na počitnicah – vas bi rad spomnil na pravila obnašanja v gozdu.

Za vas sem pripravil pravo pustolovščino. Zraven pisma sem priložil navodila in zemljevid, ki vas bo vodil na vaši poti. Če boste uspešno sledili navodilom, in sestavili vse delčke sestavljanke, vas na koncu čaka prav posebno presenečenje.

Sedaj pa kar pot pod noge ...

2. Pismo: Pa začnimo ... naša gozdna pustolovščina se začneja ...

Trenutno se nahajate pred vašim vrtcem ... Verjamem, da ste že primerno obuti in oblečeni in se polni radovednosti sprašujete kaj sledi. Se veselite? No, pa pojdimo ...

Ko pridete na vrtčevsko parkirišče, se usmerite proti glavni cesti in pot nadaljujte mimo teniških igrišč. Poiščite kamniti kip in od tam po ožji tlakovani potki pot nadaljujte proti gasilskemu domu. Ko boste prišli mimo zabožnikov za ločeno zbiranje odpadkov, se usmerite na ožjo makadamsko cesto, ki se močno vzpne. Cesti sledite dokler ne opazite polja koruze, nato pa pri kozolcu zavijte na kolovoz, ki vodi proti gozdu. Pot vas bo vodila vse do gozdnega roba. Zdaj pa pozor. Pri ogromnem kostanju vas čaka prva skrinjica z nadaljnimi navodili in tudi že prvim delom sestavljanke.

3. Pismo: Čestitam!

Našli ste prvo skrinjico, v kateri je prvi del sestavljanke in še nekaj zelo pomembnega – nadaljnja navodila za pot.

Pozorno si oglejte del sestavljanke. Kaj je na njem narisano?

Na dnu skrinjice pa boste našli še nekaj - šampiljko in na njej sliko plodu tega drevesa, pod katerim stojite. Odtisnite jo na roko. Ko boste zbrali štiri šampiljke, vas čaka presenečenje.

Skrbno spravite prvi del sestavljanke in pogumno nadaljujte pot.

Srečno!

4. Pismo: Pot po kolovozu nadaljujte v gozd. Ko boste na svoji levi opazili ogromno drevo z votlim deblom, zavijte desno. Pot se bo nekoliko spustila, nato pa vam bo pot prekrižala podrta smreka. V njeni bližini boste našli ogromno mravljišče, kjer vas čaka druga skrinja.

5. Pismo: Super! Našli ste že drugo skrinjo in s tem drugi del sestavljanke. Kaj fantek na sliki počne? V skrinji boste našli tudi nadaljnja navodila za pot in šampiljko s sliko mravlje.

Bravo, le tako naprej!

6. Pismo: Vrnite se na potko in pot nadaljujte po njej. Ko boste prišli do potočka, zavijte s poti in hodite ob potoku, dokler ne pridete do izvira. Pri izviru se ustavite in poiščite ogromno hrastovo drevo. Tam vas čaka tretja skrinjica.

7. Pismo: Odlično! Našli ste že tretjo in s tem predzadnjo skrinjico. V skrinjici je tretji del sestavljanke – kaj predstavlja?

Priložena so tudi nadaljnja navodila za pot in šampiljka s sliko plodu, ki zraste na hrastovem drevesu.

8. Pismo: Dragi otroci,

še malo, in prišli boste na cilj. Poiskati morate samo še eno skrinjico in vaša sestavljanke bo cela. Ste že utrujeni? Še čisto čisto malo!

Vrnite se do izvira in se priključite širši gozdni poti, ki se strmo vzpne. Sledite poti vse dokler ne boste ob poti opazili drevesa z mnogimi drevesnimi gobami, tam zavijte na kolovoz. Sledite kolovozu in pripeljal vas bo na gozdno jaso. Na gozdni jasi poiščite štor v obliki srca, in tam vas čaka zadnja skrinjica.

9. Pismo: Bravo!

Čestitam otroci! Če berete to pismo, pomeni, da ste uspešno sledili navodilom in upoštevali zemljevid ter prišli do konca gozdne pustolovščine, ki sem jo za vas pripravil. V skrinjici vas čaka zadnji del sestavljanke in zadnja, četrta šampiljka s sliko srca. Priložil pa sem tudi lepilni trak, da boste lahko vse štiri dele sestavljanke zlepili skupaj.

Če ste našli to pismo, pomeni tudi, da ste našli vse dele sestavljanke in s tem spoznali pravila obnašanja v gozdu. Prav gotovo že veste, kako dragocen je gozd, zato je tudi pomembno, da nanj pazimo in ga ne uničujemo. Gozd naj bo ob našem odhodu takšen, kot je bil ob našem prihodu.

Kot sem obljubil, pa vas čaka prav posebno presenečenje. Ker ste zbrali vse štiri šampiljke in ker verjamem, da boste skrbno upoštevali navodila za primerno obnašanje v gozdu in nanje opozorili tudi tiste, ki jih nemara ne bodo, sem za vsakega izmed vas pripravil značko z napisom »PRIJATELJ GOZDA«.

Lepo vas pozdravljam,

vaš škrat Fantič Gozdič

Elementi skrivnostnosti:

- (začetno) pismo,
- sledenje navodilom za pot in zemljevidu,
- rešitev (celotna sestavljanke),
- presenečenje ob zaključeni nalogi.

Nagrada:

- šampiljka ob vsaki uspešno najdeni skrinjici,
- značka z napisom »PRIJATELJ GOZDA«.

Otrokovo aktivno sodelovanje: otrok aktivno prispeva k reševanju namigov za pot in tako (tudi s samim premagovanjem poti) prispeva k doseganju cilja.

Organiziranost učne enote:

- prvi del se odvija v igralnici, v jutranjem krogu, v nadaljevanju pa učna enota poteka v bližnjem gozdu,
- čas: med zajtrkom in kosilom (9:00 – 11:30),
- metoda dela: frontalna.

Način preverjanja učnih dosežkov: opazujemo obnašanje otrok ob naslednjem obisku v gozdu.

Splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnosti: vemo, da se otroci največ naučijo, ko so za dejavnost notranje motivirani in ravno pristop skrivnostnosti poskrbi za več kot odlično notranjo motivacijo. Poleg tega se mi zdi, da je pristop odličen način za negovanje otroške radovednosti in igrivosti.

Vir:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/delo_z_javnostmi/skrbno_z_gozdom/gozdni_bonton_skrbno_z_gozdom/index.html

2.9 VRNIMO PALČKU KAPICO

Laura Strah

OŠ Log Dragomer, enota Vrtec Dragomer

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Razvijanje koordinacije
- Razvijanje moči, natančnosti, hitrosti in gibljivosti, vztrajnosti

Starost ciljne skupine: 2—3 leta.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V igralnici najdemo kapico. Po zajtrku nas obišče palček in povabi v gozd. Na prvi veder dan načrtujemo obisk palčka v gozdu. Sprehodimo se proti skrivnemu mestu v gozdu. Hoja navkreber je naporna, strmina se stopnjuje, strmini se pridružijo še ovire na poti. Ko se otroci utrudijo, sedejo v podrast, opazujejo krošnje dreves, prisluhnejo zvokom gozda, ga vonjajo, tipajo. Po krajšem počitku iščejo palčkova skrivališča, v skrivališčih mu pustijo priboljške. Nabirajo gozdne zaklade (želod, veje, žir, listje, šipek ...). Pred kosilom se vrnemo v vrtec.

Elementi skrivnostnosti: Palčkova kapica v igralnici, lutka palčka, palčkova skrivališča v gozdu.

Kako otroka nagradite (načini): Pesem, sadje, pohvala, prigovarjanje, ŽELODKOV PALČEK in VABILO ZA CELO DRUŽINO.

Kaj otrok dela:

- Hodi po neravnem, naravnem terenu.
- Raziskuje.
- Posluša, tipa, okuša.

Organiziranost učne enote: Dejavnost začnemo ob prihodu v igralnico, jo nadaljujemo v jutranjem krogu. Na prvi dan z lepim vremenom dejavnost izvedemo v gozdu.

S sodelavko pripraviva didaktični material, nagrade, malico.

Kako preverite, ali so otroci dosegli učne dosežke: Učni cilji so bili s področja gibanja. Preverjam jih tako, da podobno dejavnost izvajamo večkrat zapored in spremljam otrokove odzive, spretnost, utrujenost ...

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: V vrtcu je pristop skrivnostnost pravzaprav prisoten ves čas. Skrivnostnost, čarovnija, pravljичnost, mitološka bitja na otroke delujejo izjemno motivacijsko. Ker vzgojiteljice poznamo otroke v skupini, lahko s tem pristopom pritegnemo otroke, ki so sicer manj zainteresirani.

2.10 RAZISKOVALNA POT DO ČEBEL IN NJIHOVEGA BIVALIŠČA

Mira Hrovat

OŠ Žužemberk, PŠ Dvor

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenci se urijo v pozornem poslušanju in se orientirajo po navodilih (levo, desno, naprej ...).
- Učenci spoznajo čebele in njihovo življenjsko okolje.
- Učenci razvijajo vedoželjnost, ustvarjalnost in domišljijo.
- Učenci se naučijo oblikovati osnovno celico satja.

Starost ciljne skupine (razred/i): Učenci 1. razreda.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V jutranjem času dobimo v 1. razred pismo, ki ga je napisala nevidna čebelica Medenka. V pismu učencem razkrije, da jih skrivnostno opazuje in ker se pridno učijo je za njih pripravila posebno presenečenje in sicer učenje v naravi. V pismu pove, da sva z učiteljico Danijelo njeni pomočnici. Pomagava ji tako, da jim jaz berem pismo, da jih bova na poti ves čas spremljali, jim brali navodila in jih na koncu vsake uspešno opravljene naloge tudi nagradili. Opis poti in posamezne naloge ves čas usmerjajo učence, da iščejo in spoznavajo naravo (opazujejo, iščejo rastline, jih tipajo, iz njih sestavijo slike) in čebele ter njihovo bivališče (razvrščajo sličice žuželk, sestavijo obliko celice satja).

Elementi skrivnostnosti: Dva skrivnostna pisma, čebelica Medenka- nevidna, nevidna prisotnost čebelice Medenke na poti, skrivnostna oblika medalje, skrivnostne nagrade (čebelice-nalepke).

Kako otroka nagradite (načini): Učenci za vsako uspešno opravljeno nalogo dobijo čebelico (nalepko).

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- Učenec se orientira ob pozornem poslušanju navodil.
- Pozorno opazuje, poišče rastlino, jo tipa in opiše.
- Išče naravne materiale in iz njih ustvarja-sestavi žival.
- Prepozna čebelo izmed ostalih žuželk in jih pravilno razvrsti.
- Išče naravni material in iz njega sestavi obliko celice satja.

Organiziranost učne enote: Trajanje: 5 ur, število učencev: 15, št. spremljevalk: 2 (vzgojiteljica +učiteljica).

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke:

Učne dosežke preverjamo sproti:

- Se pravilno orientirajo in pridejo do opisanega mesta.
- Poiščejo rastlino in povedo, kakšna je na otip.
- Poiščejo naravni material in iz njega ustvarijo slike.
- Razvrstijo sličice žuželk (os, čebel in čmrljev).
- Iz naravnega materiala sestavijo celico satja.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: S pomočjo pristopa skrivnostnost mi je uspelo pripraviti zgodbo, v kateri so bili učenci od začetka do konca aktivni, v napetem pričakovanju in izredno motivirani.

2.11 REŠEVANJE TRIGLAVEGA ZMAJA

Suzana Klobučar

OŠ Stopiče, podružnica Dolž

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Raziskujejo naravo po pristopu skrivnostnosti,
- razvijajo pozitiven odnos do okolja,
- razvijajo ustvarjalnost in domišljijo,
- preberejo in razumejo prebrana navodila.

Starost ciljne skupine: 1. in 2. razred.

Kratka vsebina: Učenci v knjigi presenečenja prejmejo skrivnostno slikovno sporočilo (prvi glasovi sličic sporočajo: REŠITE ME, ZAČARAN SEM! TRIGLAVI ZMAJ). Dogovorimo se, da bomo rešili triglavega zmaja.

Sporočila («Poiščite naslednji namig malo naprej od mesta, kjer ste gradili hiške za gozdne možice.» in »V kaj me je zlobnež začaral?« ter tri hrastove liste) jih pripeljejo do debelega hrasta s tremi vrhovi v bližnjem gozdu – začaranega zmaja. Pobožamo ga in prisluhnemo, kaj nam pripoveduje. Učenci predlagajo izdelavo čarobnih palic.

Iz naravnega materiala izdelajo čarobne palice in skupaj izrečejo čarobne besede, za katere se predhodno skupaj dogovorijo.

Ob povratku na poti iz gozda najdejo kamenčke z njihovimi imeni, dokaz, da je čarovnija delovala. V učilnici učence čaka pismo triglavega zmaja, v katerem se jim zahvaljuje za pomoč. Pismu je priložen prvi namig za iskanje nagrade.

DRAGI MOJI OTROCI!

USPELO VAM JE. ODČARALI STE ME IN LAHKO SEM POLETEL NA VARNO. HVALEŽEN SEM VAM, ZELO HVALEŽEN. UPAM LE, DA ME ČAROVNIK SPET NE ZAČARA. TO PA LAHKO LE VI PREPREČITE. BODITE PRIJAZNI DO NARAVE. DO RASTLIN, ŽIVALI IN LJUDI. DO LJUDI ŠE POSEBEJ. ČE SE MORAM PREVEČ TRUDITI, DA POPRAVLJAM VAŠA NEPRAVILNA RAVNANJA, NISEM TAKO POZOREN IN ČAROVNIK ME LAHKO SPET ZAČARA.

ČE VAM BO USPELO, DA BOSTE SPOŠTOVALI NARAVO IN JO ČUVALI, BOM ZELO VESEL. MORDA VAM PRIPRAVIM KAKŠNO PRESENEČENJE.

ČE PA BOSTE ŠE KOGA PREPRIČALI, DA PRENEHA UNIČEVATI SVOJE OKOLJE, BOM PRESREČEN. IN KO JE ZMAJ PRESREČEN, SE NA SVETU GODIJO ČUDEŽI.

HVALA ŠE ENKRAT! NEKJE V OKOLICI ŠOLE SEM VAM PUSTIL PRESENEČENJE. POZORNO SLEDITE NAVODILOM IN NAŠLI GA BOSTE.

VAŠ

Učenci sledijo namigom, ki jih pripeljejo do zaklenjene skrinjice z nagrado. S pomočjo namigov poiščejo še ključ in odklenejo skrinjico s sladkimi zlatniki.

Po dejavnostih se pogovorimo, kaj nam je zmaj želel sporočiti in česa smo se naučili.

Elementi skrivnostnosti: Knjiga presenečenja, skrivnostno sporočilo, namigi za iskanje zmaja, skrivnostna zaklenjena skrinjica.

Kako otroka nagradite: Kamenčki z imeni učencev kot potrditev, da je čarovnija delovala, sladki zlatniki kot nagrada triglavega zmaja.

Kaj otrok dela:

- Sodeluje v pogovoru,
- Poišče začetni glas,
- opazuje, pripoveduje,
- prebere sporočila,
- orientira se s pomočjo navodil,
- izdelava čarobno palico.

Organiziranost učne enote:

Učne vsebine: SLJ – Začetni glas (1. r), Razumevanje prebranega besedila (2. r), LUM – Oblikovanje iz naravnih materialov – Izdelava čarobne palice (1. in 2. r).

Trajanje: 4 šolske ure

Število udeležencev: 14

Mesto raziskovanja: okolica šole, bližnji gozd, šolski prostori

Število učiteljev: 1

Oblike dela: individualna, skupinska

Metode dela: pogovor, delo s tekstom, opazovanje, praktično delo

Pripomočki: listi s sporočili, pismo, skrinjica z zakladom, naravni material

Preverjanje učnih dosežkov: Ustrezni začetni glasovi tvorijo smiselno sporočilo. Pravilno razumljeni namigi jih pripeljejo do naslednjega sporočila in nagrade.

Splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Element skrivnostnosti je redno vključen v naše dejavnosti. V razredu imamo knjigo presenečenja, ki učence pogosto preseneti s kakšnim skrivnostnim sporočilom, nalogo, pravljico, ... ali jih nagradi za opravljene naloge. Skrivnostnost pri učencih vzbudi radovednost; če pri izbiri dejavnosti izhajam iz njih, pa so za izvajanje le-teh tudi bolj motivirani.

Vendar pa, tako kot z vsako stvarjo, ni vredno pretiravati in skrivnostnost na silo vključevati prav v vsako učno vsebino. Učenci se naveličajo in ne želijo več sodelovati. Ob občasnem vključevanju elementov skrivnostnosti pa že nestrpno in z radovednostjo pričakujejo nova presenečenja.

2.12 VEVERIČJI ZAKLAD

Mojca Kobe

OŠ Metlika

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenec spozna veverico in njene značilnosti.
- Učenec pogloblja svoja doživetja.
- Učenec usmerjeno opazuje in uporablja čutila.
- Učenec ločuje realni svet in domišljjski svet.
- Učenec spozna, da imajo živa bitja v domišljjskem svetu tudi skrivnosti, ki jih v naravi nimajo.

Ciljna skupina: Učenci 1. razreda (5 – 6 let).

Kratka vsebina: Pri uri športa smo na igrišču pred šolo srečali veverico, ki prebiva na drevesu v bližini šole. Vsi smo jo opazovali, tudi ona nas. Učencem je bila veverica zelo zanimiva, večina učencev jo je videla prvič v živo. Naslednji dan nam je na oknu učilnice pustila pismo, v katerem je želela, da jo spoznamo. Ko smo spoznali veverico, nas je čakalo naslednje pismo in tudi naloga, ki nas je popeljala v bližnji gozd. Tam smo nabirali plodove, s katerimi se hrani veverica in jih po navodilih veverice pustili pod najdebelejšim drevesom, kjer nas je spet čakalo pismo in naslednje navodilo, ki nas je pripeljalo do zaklada pod štorom.

Elementi skrivnostnosti:

- Uganka
- Pisma veverice
- Poslušanje in opazovanje okolice – prepuščanje domišljjskemu svetu
- Zaklad pod štorom

Načini nagrajevanja učenca:

- Po vsaki opravljeni nalogi so dobili lešnike.
- Pod štorom najdejo zaklad – magnetne veverice, ki si jih lahko pobarvajo.

Dejavnosti učenca – osebne izkušnje:

- Sledi navodilom veverice v pismih.
- Sprehodi se do gozda.
- Nabira gozdne plodove.
- Zaznava naravo z različnimi čutili.
- Spozna značilnosti veverice.

Organizacija učne enote:

- Trajanje: Dejavnost je potekala skozi cel teden, vsak dan ena aktivnost. Skupaj 4 šolske ure.
- Lokacija: Okolica šole, bližnji gozd.
- Število učencev: 18
- Število učiteljic: 2
- Oblike dela: Individualna, skupinska, frontalna
- Metode dela: Razlaga, pogovor, poslušanje, opazovanje, zaznavanje, občutenje, izkušensko učenje

Načini preverjanja učnih dosežkov učencev: Sprotno preverjanje v toku pogovora z učenci. V gozdu so učenci sami nabirali ustrezne gozdne plodove.

Splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa Skrivnostnost: Temo Veveričji zaklad sem izbrala čisto slučajno. Pri uri športa smo na igrišču pri šoli opazili veverico, ki prebiva na drevesih v bližini šole. Učenci so bili čisto navdušeni – iz tega sem pri temi tudi izhajala. Naslednji dan nam je veverica pustila pismo na okenski polici – našla ga je učenka v toku dopoldneva. Pismo je povzročilo veliko zanimanje učencev. Eden izmed komentarjev je bil »mogoče nam je pisal dedek Mraz«. V pričakovanju, da izvejo, kdo nam je pisal pismo, so mogli rešiti še uganko. Ko smo ugotovili, da je bila veverica, ki smo jo prejšnji dan srečali, so bili prav presenečeni. Ker nam je dala nalogo, da izvemo o vevericah čim več, sem jim naročila, da prinesejo od doma kakšne knjige, slikice, poiščejo podatke na spletu skupaj s starši. Odziv je bil presenetljiv, veliko učencev je prineslo zanimive stvari o vevericah, tudi izdelane veverice. Dva dneva smo prebirali zanimivosti o vevericah in se o njih veliko naučili (učenci so prinašali knjige še naslednje dni, tako, da smo imeli veliko dela). Učenci pa so v pričakovanju novega pisma celo dopoldne preverjali okensko polico. V bistvu so bili razočarani, ker jim ni pisala vsak dan.

Čez dva dni nas je spet čakalo pismo in nagrada za učence za uspešno opravljeno prvo nalogo – lešniki in posebni bonboni za učenko, ki je alergična na oreščke. V pismu je veverica pohvalila učence za dobro opravljeno prvo nalogo ter dala navodilo za naslednjo nalogo – sprehod v gozd, kjer morajo učenci nabrati plodove, ki jih veverice rade jedo in jih pustiti pri najdebelejšem drevesu. Učenci so komaj čakali, da se odpravimo v gozd. Pogovorili smo se o obnašanju v gozdu – ne lomimo vej, ne trgamo ničesar, naberejo, kar je na tleh, predvsem pa smo tihi, da ne prestrašimo živali.

Ko smo prispeli v bližnji gozd, so učenci komaj čakali, da se lotijo naloge, ki jim jo je naročila veverica. Najprej so učenci zaprli oči in prisluhnili zvokom v gozdu, nato so objeli vsak svoje drevo in ga pobožali. Pri tej nalogi smo tudi ugotovili, katero drevo je najdebelejše. Vmes so učenci »opazili« veverico, ki nas je spremljala. Veje na drevesih so se zibale v vetru in učenci so bili prepričani, da je veverica. Končno so se lotili dela – nabiranja plodov za veverico (eno pest) in nato pri najdebelejšem drevesu odložili nabrane plodove. Takrat je ena učenka pod drevesom našla pismo in nagrado za učence (lešniki in bonboni). V pismu se jim je veverica zahvalila za nabrane plodove ter jih usmerila k zakladu, ki se skriva pod štorom. Učenci so poiskali pravi štor, pod katerim se je v skrinjici skrival zaklad. Nestrpnost so čakali, da odpremo skrinjico. V njej smo našli lesene magnetne veverice. Po velikem navdušenju smo se odpravili proti šoli in v razredu pobarvali magnetne ter si jih nato odnesli domov.

Učenec je predlagal, da bi lahko veverici napisali zahvalno pismo za darila, ki nam jih je prinesla, kar smo tudi storili.

Učenci so bili čez teden zelo motivirani za delo. Lepo so sledili vsem navodilom veverice, pa tudi učiteljic. Zelo močne učinke na učence so imela pisma veverice, celo dopoldne so hodili gledat na okensko polico, če je še kakšno pismo. Veverica jih je cel teden »držala« v napetem pričakovanju.

Vsakodnevno so učenci pripovedovali o veverici, domišljija je bila v polnem razcvetu. Nekatere je veverica obiskala doma, eni učenki je prišla v sobo in ji razmetala posteljo....

Z učenci zelo rada zahajam v naravo. Iz narave se v učilnico včasih vrnemo umazani, vendar navdušeni. In ko mi je na koncu dneva po obisku gozda rekla učenka: »Danes je bil prav posebno lep dan«, sem vedela, da sem na pravi poti.

DRAGI UČENCI 1. C RAZREDA

Že vse od prvega šolskega dneva vas opazujem, kako prihajate v šolo, kako odhajate iz šole, predvsem pa, ko zunaj telovadite in se igrate. Všeč mi je, da ste radi v naravi. Poslušam vas in vem, da že iz vrtca veliko veste, v šoli pa se boste naučili še več. Le pridno poslušajte učiteljici in sodelujte pri pouku. Verjetno se sprašujete kdo sem – rešite naslednjo uganko in ugotovili boste.

REPKI KOŠATI IMAJO SPET VAJO,

Z ŽOGO – OREHOM SE VES DAN IGRAJO.

SKAČEJO Z VEJE NA VEJO, VREŠČIJO,

V DUPLIH SE S SLADKIMI JEDRI MASTIJO.

Opazila sem, da ste bili zelo veseli, ko smo se zadnjič srečali. Še se bomo videli, še prej pa imam za vas eno nalogo. Vesela bi bila, če bi zvedeli čim več o nas, vevericah in raziskali vse zanimivosti. Nato pa se vam spet oglasim.

Vaša veverica

2.13 SKRIVNOSTNI TRAVNIK

Vanja Mele

OŠ Notranjski odred Cerknica, Podružnična šola »11. maj« Grahovo

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

Učenci:

- prepoznajo, poimenujejo in primerjajo travniške cvetlice,
- znajo poiskati razlike in podobnosti med rastlinami,
- razvijajo tehniko branja besed z velikimi tiskanimi črkami,
- preizkušajo različne risarske materiale in pripomočke,
- razvijajo ustvarjalne risarske zmožnosti,
- narišejo oblike z različnimi risarskimi materiali in pripomočki.

Starost ciljne skupine (razred): 1. razred

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Dežurni učitelj pred šolo opazi premikajoči grm. Odpravi se ven in tam sreča škrate, ki ga prosi za pomoč. Škrat je izgubil svojo odejo. Prosi ga, da pismo odnese tistim otrokom, ki bi mu jo pomagali najti. Učitelj v razred prinese pismo in razloži, zakaj je izbral ravno njih. Prosi jih, če bi mu lahko pomagali najti odejico, ki škratu pomaga zaspati, ga greje in jo ima od otroštva in je stara že več kot 500 let. Zaupa jim skrivnost, da odejo najde le tisti, ki dobro pozna travnik in travniške cvetlice.

Učenci se odpravijo mimo travnika proti gozdu, kjer mislijo, da bi lahko našli odejo. Med potjo na travniku spoznavajo cvetlice s pomočjo manjših kartic, na katerih je slika in ime cvetlice. Ko najdejo cvet na kartici, ga odtrgajo in dajo v lonček. Učiteljici poimenujejo cvet, ki so ga našli in zamenjajo kartico. Poiščejo naslednji cvet. Med potjo sledijo škratkovim stopinjam. Na naslednjem travniku iščejo cvetove s pomočjo različnih gumbov. Odtrgani cvet dajo v lonček, vrnejo gumb in izžrebajo drugega. Ob robu gozda pomalica in razmišljajo, kako bi prišli do odeje. Povedo, da bi lahko s pomočjo cvetov naslikali odejo za škrate. Naslikajo odejo za škrate. Učenci se vrnejo v učilnico in s kredami, flomastri ali barvicami dopolnijo svoje odeje. Dogovorijo se, kako, kam in kdaj bodo odnesli te odeje, da jih bo palček dobil.

Elementi skrivnostnosti:

- pismo palčka, ki je izgubil svojo odejo,
- iskanje palčkovih stopinj na poti,
- iskanje različnih barv cvetov s pomočjo kartic in gumbov,
- slikanje odeje s cvetovi travniških rastlin,
- iskanje škrate, da mu predajo odeje, ki so jih zanj naredili.

Kako otroka nagradite (načini): biserček za vsak cvet, za narisano odejo s cvetovi in za dokončano odejo z različnimi risarskimi pripomočki, bonboni.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec se vživi v palčkove težave in razmišlja, kje naj bi živel. Prebere ime cvetlice. S pomočjo sličice ali gumba najde cvet na travniku in ga odtrga. Pazi, da cvetlice ne izruva. Spoznava, da so si nekatere cvetlice med seboj podobne. Na makadamski poti išče škratkeve sledove. Iskanje rešitve: kako nadomestiti odejo, ki je nismo našli. Z risanjem spoznava, da cvetovi pustijo močnejšo sled, če močnejše pritisne ob podlago. Spozna, s katerimi cveticami lažje slika. Odejo skuša čim lepše zapolniti z različnimi motivi ali vzorčki.

Učenec ves čas opazuje, če bo kje zagledal škrate: na travniku, ob robu gozda, med vejami dreves, med debli, v podrastju,...

Organiziranost učne enote:

Uvodni del: branje pisma, iskanje primerne poti, kjer bi bil na poti travnik. Pakiranje malice, blazinic za sedenje, lončkov, vrečk z gumbi, škatlice s kartončki travniških cvetlic, map ter risalnih listov.

Osrednji del: sledenje palčkovim stopinjam, iskanje različnih travniških cvetov. Malica ob robu gozda. Slikanje odeje z nabranimi cvetovi. Vrnitev v učilnico.

Zaključni del: učenci odejo dopolnijo z različnimi vzorčki. Naslednji dan odeje odnesejo k robu gozda. Tam jih čaka zahvala in škatla bonbonov.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Preverjanje je sprotno. Opazovanje in usmerjanje učencev pri slikanju z naravnimi materiali. Na podlagi danih kriterijev učenec vrednoti svoj izdelek.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost:

- učenec ima motivacijo, da si zapomni imena cvetlic, saj bo le tako našel škratovo odejo,
- pri risanju vzorčka se učenec še bolj potrudi, saj si želi, da bi palček imel odejo in da bi mu bila prav njegova všeč.

2.14 LOV NA LISICO

Matej Mlakar

CŠOD OE Čebelica

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Povzetek: Ciljna skupina: učenci 1. in 2. razredov Kratka vsebina: Lisička zvitorepka je ponoči skakljala po poteh okoli doma in za sabo pustila sledi. Sledi z nalogami in namigi, kako najti naslednjo sled. Učenci orajo poiskati sledi, opraviti naloge in z namigom poiskati novo sled. Učenci se razdeljeni v skupine na pot podajo v spremstvu učiteljic, ki jim nudijo pomoč pri branju namigov in nalog. Naloge, ki jih učenci opravijo, so gibalno, spretnostno, jezikovno in taktilno naravnane. Za opravljene naloge prejmejo skupine nagrado. Košček sestavljanke. Igra se zaključí s sestavljanjem vseh koščkov sestavljanke, ki so jih učenci prejeli za opravljene naloge.

Elementi skrivnostnosti: Vzdušje skrivnostnosti se razplamti z jutranjo zgodbo za aktivacijo domišljije: učencem povem zgodbo, da je ponoči okoli doma skakljala lisica, ki je za sabo pustila sledi. Njihova naloga bo odkriti vse sledi in rešiti naloge, ki jim jih je lisica zadala.

Skrivnostna vreča, skrivnostni otoki, skrinja kovancev, živalski vrt, stolp do neba, kamni kamenčki, keglji.

Nagrajevanje:

Za opravljeno nalogo prejmejo nagrado: delček sestavljanke Dejavnosti:

1. v vreči otipa predmet in poskuša ugotoviti, kateri predmet to je,
2. sonožno skače iz obroča (otok) v obroč (otok),
3. v leseni skrinji najdejo kovance, ki jih morajo razvrstiti po vrednosti,
4. izžreba črko (glas), na katero poskuša naštetí čim več živali,
5. iz jogurtovih lončkov sestavi čim višji stolp,
6. s kamenčki zadeva v cilj,
7. zbija keglje.

Organiziranje učne enote:

Trajanje poti za eno skupino: 30-40 min

Lokacija: krožna pot od doma Čebelica po kolovozni poti in nazaj

Maksimalno število otrok: 7 v skupini

Št. učiteljev: za vsako skupino eden

Opis preizkusa aktivnosti v praksi in novih ugotovitev: Učenci se hitro začnejo čuditi in spraševati o lisici, ki jim je pustila sledi in naloge. Komaj čakajo, da gredo na pot in začnejo reševati naloge. Že z vhoda CŠOD se vidi prva naloga, zato je napetost pred odhodom na pot še večja.

Naloge učence navdušujejo in komaj čakajo, da jo rešijo, dobijo namig za naslednjo sled. so zelo motivirani, saj naloge vsi uspešno rešijo, povrh pa dobijo še nagrado: košček sestavljanke, za katero ne vedo čemu jim bo. Za konec učenci vseh skupin sestavijo sestavljanke čebele in naloga je uspešno rešena.

2.15 JESENSKO UČENJE V GOZDU PO KNJIGI ŠKRATKA »ŠMARČKA«

Romana Osredkar

OŠ Šmartno pod Šmarno goro

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- učenci spoznajo naravo in spremembe v njej v jesenskem času
- poiščejo predmete in opisujejo značilnosti jeseni
- razvijajo sposobnost opazovanja različnih predmetov v naravi
- prepoznajo, poimenujejo in primerjajo različna živa bitja in predmete iz okolja
- poiščejo razlike in podobnosti med rastlinami in živalmi
- predmete iz narave razvrščajo po različnih lastnostih

Starost ciljne skupine (razred/i): 1. razred, starost učencev: 6 let.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Naravo imajo učenci zelo radi. Z dobro motivacijo je njihovo znanje dolgotrajnejše, če se učijo in črpajo neposredno iz narave s pomočjo različnih čutil.

Za pouk z naslovom Jesensko učenje v gozdu po knjigi škratka »Šmarčka« bom za začetno motivacijo uporabila neko namišljeno osebo, škratka »Šmarčka« in malo knjižico, ki sem jo našla pred staro hišo, ki stoji v okolici šole.

V knjigi bo zgodba, ki jo bom učencem najprej predstavila, nato pa s poukom in nadaljnjim branjem nadaljevala v gozdu, na način zapisa, ki bo v knjigi. Zgodba bo torej tista, ki nas bo vodila in vlekla glavno nit pri učenju in spoznavanju značilnosti jeseni v gozdu.

Za učenje v gozdu bom uporabila tudi učni list, katerega bodo učenci sproti reševali. Samo učenje pa bomo sklenili na način, da bomo poiskali škratkov dom. Knjigico mu bomo vrnili in se mu zahvalili za vse, kar nam je v njej pomagalo, da smo se o jeseni in gozdu veliko novega naučili.

Elementi skrivnostnosti: škratкова knjižica, škratkov domek.

Kako otroka nagradite (načini): na način, da najdejo škratkov dom, pobarvanka škratka, škratкова sladka nagrada pred vhomom v domek.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): opazuje, pozorno posluša, išče plodove, primerja stvari v naravi, rešuje učni list, se navaja na delo v timu

Organiziranost učne enote:

Kje: v učilnici in v bližnjem gozdu,

Kdo: 23 učencev 1. razreda, dve učiteljici,

Lokacija: gozdna pot na Šmarno goro,

Trajanje: pet šolskih ur

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: s pogovorom, pripovedovanjem, opisovanje in dejavnostmi po skupinah neposredno v gozdu in kasneje v učilnici, pregled rešenih učnih listov, kviz.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Pristop na način »skrivnosti« se mi zdi izredno dobra motivacija za delo z učenci, še posebej z mlajšimi. Že najmanjša skrivnost najmlajšim vzpodbudi zanimanje za svet okoli njih in že so z gibanjem v igri, s katero se učinkovito lahko vedno znova kaj zanimivega naučijo.

2.16 SKRIVNOSTNA MAVRIČNA POT

Mateja Plut

OŠ Belokranjskega odreda Semič

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Učenec skozi potovanje po mavrični poti pozna barve mavrice v pravilnem vrstnem redu in angleško besedišče zanje, se nauči angleško pesem o mavrici ter skozi naloge spoznava svoje čute.

Starost ciljne skupine (razred/i): 1. in 2. razred (kombiniran oddelek).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Legenda pravi, da se na koncu mavrice skriva zaklad, ki ga ni našel še nihče. Učence povabim, da ga poskusimo poiskati. S petjem angleške pesmi o mavrici in indijanskim plesom skušamo priklicati mavrico. Ker je ni od nikoder, se na lov za skritim zakladom odpravimo kar po skrivnostni mavrični poti. Pot, ki je učencem znana že od prej, saj se nahaja v bližini šole, je tokrat nekoliko drugačna, skrivnostna. Na določenih točkah čakajo učence v barvnih balonih skrita skrivnostna sporočila/naloge/uganke, skozi katere spoznavajo tudi svoje čute (vid, sluh, voh, tip in okus). Pravilno izpeljane naloge pripeljejo učence do jase, kjer se mavrična pot konča, prične pa se iskanje zaklada. Kar naenkrat zagledajo majhno skrivnostno skrinjo. Nam je uspelo najti zaklad na koncu mavrice? Pokukajmo.

Elementi skrivnostnosti: klicanje mavrice, čutne točke na mavrični poti, uganke in skrivnostna sporočila v barvnih balonih, skrivnostna skrinjica.

Kako otroka nagradite (načini): risanje barvnih črt v obliki mavrice na zapestje, pozornost za vsakega učenca na koncu mavrične poti (skriti zaklad).

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec sodeluje pri iskanju barvnih balonov na mavrični poti ter reši naloge in uganke, ki se skrivajo v balonih. Na vsaki postaji spozna eno izmed čutil, ki je potrebno, da uspešno reši nalogo. Ob vsaki barvni točki ponovi angleško besedo za določeno barvo ter ob pravilno rešeni nalogi prejme barvno črto v obliki mavrice na zapestje. Na koncu mavrične poti učenec spozna vse mavrične barve v pravilnem vrstnem redu, jih poimenuje v angleščini, se nauči novo angleško pesem ter spozna 5 čutov.

Organiziranost učne enote: 2 šolski uri (medpredmetna povezava TJA in SPO) , 2 učiteljici, 11 učencev 1. in 2. razreda (kombinacija na podružnični šoli).

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: v šoli naslednjo uro poimenujemo barve v angleščini, zapojemo angleško pesem o mavrici, poimenujemo čutila, ki smo jih spoznali.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Motivacija na začetku vsake ure je zelo pomembna, da učence snov pritegne. Menim, da je pristop skrivnostnosti zelo uspešna metoda za doseganje učnih ciljev. Ni je večje motivacije, kot je napetost in skrivnostnost, ki jo ohranjamo skozi celotno učno enoto in učence potegne vase. Poleg tega pa se odvija v naravi, kjer delujejo vsi naši čuti in tako ustreza vsem učnim stilom otrok.

2.17 POŠAST ODPADEK

Polona Uzman

Oš Karla Destovnika – Kajuha, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Spoznavajo, da v vsakdanjem življenju nastajajo odpadki.
- Znajo opisati, kako sami in drugi vplivajo na naravo.
- Znajo pojasniti, kako sami dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju naravnega okolja ter k urejanju okolja, v katerem živijo.
- Poznajo posledice onesnaževanja.
- Znajo ločevati odpadke.

Starost ciljne skupine (razred/i): 6 let (1. razred).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Z učenci se zberemo na šolskem igrišču. Učiteljica s pantomimo nakaže temo. Dobijo navodilo, da na igrišču poiščejo liste, na katerih je napisana zgodba. Preberemo Pripovedko o starem smetnjaku in vrečki, ki ne more umreti. Učenci se domišljjsko poistovetijo z dečkom, ki nastopa v prebrani zgodbi. Razmišljajo, kaj se dogaja z vsemi odpadki, ki jih odvržemo, in iščejo rešitve, kako doseči manj odpadkov. Nato pokažem nekaj odpadkov, ki so bili do sedaj skriti v košari in sprožim vprašanje, kaj se po določenem času zgodi z njimi. To smo tudi ugotavljali, saj smo odpadke (plastenka, pločevinka, ovitek, krompirjevi in jabolčni olupki) zakopali v zemljo. Dogovorili smo se, da bomo odpadke po enem mesecu odkopali in pogledali, kaj se z njimi dogaja. Učenci so vsakodnevno pričakovali dan, ko se bo to zgodilo. Končno je prišel čas. Predvidevanja nekaterih so se uresničila, nekateri pa so bili prav presenečeni, da nismo našli novega jabolka. Učencem preberem še nekaj zanimivosti o odpadkih (papir se razkroja en mesec, nogavica eno leto, pločevinka 200 let, plastenka 400 let, žvečilni gumi se nikoli ne razgradi). Ker bodo organski odpadki zgnili, smo jih odnesli v šolski kompostnik, preostale odpadke pa smo odnesli v ločene zabojnike pred šolo. Potem smo po skupinah šteli določene vrste odpadkov. Omejili smo se na šolsko igrišče. Na terenskih listih smo jih označevali s črticami. Sledila je še čistilna akcija šolskega igrišča in prav vsi smo pridobili nagrado »ekofrajerjev«. Saj to tudi smo! Po prihodu v razred učence na mizah pričakajo še skrivnostne pobarvanke z ekološko tematiko.

Elementi skrivnostnosti: Pripovedka, skrivnostni zakopani odpadki, terenski listki, medalja, pobarvanke.

Kako otroka nagradite (načini): Medalja ekofrajer/-ka.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Ugotavlja rešitve igre pantomima, išče liste z napisano zgodbo, poslušajo zgodbo, se domišljjsko poistoveti s prebranim, razmišlja, kaj se dogaja z odpadki in išče rešitve za zmanjšanje odpadkov, ogleduje/opazuje odpadke v košari, zakopava/odkopava odpadke, s terenskim listkom šteje odpadke na šolskem igrišču, se razgiba, ločuje odpadke, sodeluje v čistilni akciji, barva pobarvanko.

Organiziranost učne enote:

Prostor: šolsko igrišče

Korelacija: spoznavanja okolja, slovenščina, šport

Trajanje: nestrnjeno približno 3. šolske ure (odkopavanje odpadkov sledi čez en mesec)

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci pripovedujejo, kako bi se počutili kot odpadek, napovedujejo, kaj se bo zgodilo z zakopanimi odpadki, skupaj delamo ugotovitve/zaključke, odpadke ločujemo dalje tudi v razredu.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Pouk v naravi vedno navduši. Naloge skrivnostnosti učence privabijo, saj ponujajo nova odkritja in seveda pustolovščine. Nagrada za uspešno delo pa privabi še večje otroško zadovoljstvo. Pristop skrivnostnosti zagotovo pusti pozitiven in trajen vtis.

2.18 MUCA COPATARICA

Marta Zaplotnik

OŠ Franceta Prešerna Kranj, Podružnična šola Kokrica

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- doživeti literarni lik v realnem okolju,
- ustvariti in doživeti skrivnostno, napeto vzdušje,
- uriti se v opazovanju narave,
- uriti se v branju in pisanju, reševanju ugank.

Ciljna skupina: 1. razred.

Kratka vsebina: Muca Copatarica, je iz razreda odnesla knjigo Andreja Rozmana Roze: Gospod Filodendron. To knjigo je otrokom pogosto brala učiteljica v podaljšanem bivanju. Na tabli je bilo pritrjeno pismo. V njem je muca sporočila, da si je knjigo izposodila in da nima časa, da bi knjigo vrnila v učilnico. Zato je v okolici šole pustila namige, s pomočjo katerih otroci najdejo knjigo. Vsak namig poleg naloge vsebuje tudi črko in pod njo številko. Ko najdejo vse namige, sestavijo besedo HVALA in prispejo do skrivališča, kamor je muca skrila knjigo. Tam jih čaka tudi nagrada – obesek z motivom muce Copatarice.

Elementi skrivnostnosti: pravljичno bitje, pismo muce Copatarice, namigi z nalogami.

Način nagrajevanja učenca: zbiranje črk, vsak učenec na koncu prejme obesek z motivom muce Copatarice.

Dejavnosti učenca – osebne izkušnje: aktivno izpolnjuje naloge, se giblje v naravi.

Organiziranost učne enote: lokacija: učilnica in okolica šole, 19 učencev.

Način preverjanja učnih dosežkov učencev: s pravilno rešenimi nalogami pridejo do naslednjih namigov in na koncu do knjige in nagrade.

2.19 LITERARNO-USTVARJALNO DRUŽENJE S PRAVLJIČNIMI JUNAKI

Ana Zebec

OŠ Notranjski odred Cerknica, Podružnična šola »11. maj« Grahovo

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- učenci razvijajo motivacijo za branje;
- učenci ob prebiranju kakovostne mladinske literature doživljajo estetsko ugodje;
- učenci razvijajo pozitiven odnos do knjižničnega gradiva, s posebnim poudarkom na vzgoji za knjigo;
- učenci z uporabo knjižničnega gradiva spoznavajo probleme in jih uspešno rešujejo;
- učenci razvijajo različne spretnosti in sposobnosti (komunikacijske, informacijske, raziskovalne, ...).

Starost ciljne skupine (razred/i): 1. – 3. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Rdeča nit celotnega dogajanja je pravljичni svet knjižnih junakov (vile, čarovnice, škrtatje, velikani). Učenci, razdeljeni v skupine, se preko različnih prepek in izzivov prebijajo do skritih zakladov (otročka literarna dela). Npr. spretnostna hoja po zviti vrvi, ki predstavlja strupene kače. Ko premagajo kačo zalego si prislužijo slikanico, s pomočjo katere rešujejo učne lističe. Sledi nova aktivnost, kjer iz čarovniškega kotla izvlečemo zapečaten kuverte z delci sestavljanke, ki jo sestavijo in ugotovijo h kateri slikanici spada. Zgodbo nato na kratko obnovijo preostalim učencem. Sledi nova aktivnost, kjer se igrajo z besedami in sestavljajo čarobne uroke, ki jih prav tako predstavijo ostalim skupinam otrok. Vmes občasno hodijo premešat našo enolončnico, da se ne bi prismodila. Sledi nova aktivnost, kjer učencem razdelim kuverte, v katerih se skrivajo črke. Črke sestavijo v pravilno zaporedje in dobijo naslov slikanice. Slikanico je potrebno poiskati na knjižnem stojalu, med njenimi listi pa se skriva čarovniška križanka, rebus in naloga s slikovnimi izseki. Ko rešijo vse naloge se ponovno zberemo v krog, kjer si učenci izmenjajo vtise o dogajanju. Za konec se posladkamo še z dobrotami iz čarovniškega kotla.

Elementi skrivnostnosti:

- premaganje ognjenega poligona za vstop na osrednje prizorišče;
- boj s strupenimi kačami, ki stražijo knjižne zaklade;
- kuhanje čarobnega napoja iz čarovniških sestavin;
- preganjanje sneženega viharja;
- sestavljanje čarobnih urokov in razlaga njihove moči;
- uporaba različnih čarovniških pripomočkov (klobuk, čarobna palica).

Kako otroka nagradite (načini): Učenci so po zaključku posamezne aktivnosti in opravljenih nalogah nagradjeni tako, da lahko napredujejo na naslednjo dejavnost. Ob zaključku našega druženja si nagrado prislužijo vsi udeleženci.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Vsi udeleženci so se aktivno udeleževali vseh dejavnosti in v njih neizmerno uživali. Po skupinah so opravljali različne naloge: sestavljali čarobne uroke in razlagali njihove čudežne moči, kuhali čarovniško enolončnico, sestavljali sestavljanke in iz slike prepoznali zgodbo ter jo na kratko predstavili ostalim, reševali zavozljane čarovniške kvize, uganke in križanke, ilustrirali odlomek iz slikanice, premagovali poligone z različnimi ovirami (ogenj, strupene kače) ...

V učencih sem preko izzivov, s katerimi so se spopadali, vzbudila različna občutenja, od strahu, napetosti, pričakovanja, vznemirjenja, veselja, začudenja, navdušenja...

Organiziranost učne enote:

Število udeležencev: 30 učencev (1. – 3. razred) + 4 učitelji + 1 izvajalka.

Lokacija: šolsko igrišče + bližnji gozdiček (zaradi slabe vremenske napovedi smo bili primorani celotno dogajanje preseliti v prostore šole).

Trajanje: 120 min.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Preverjanje dosežkov otrok poteka sproti, saj že ob zaključku vsake aktivnosti vidimo, ali so razumeli bistvo in razvozlali dane naloge. Razrešena naloga je pokazatelj razumevanja učenca.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci imajo takšen način dela zelo radi, kar se je razbralo tudi iz njihovih odzivov. Tudi komentarji učiteljev, ki so pri delavnicah sodelovali, so bili pozitivni. Vsekakor velja učno enoto še kdaj ponoviti.

2.20 JEZIKAJMO SKUPAJ

Laura Ambrožič

OŠ Belokranjskega odreda Semič

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Učenci spoznajo, da smo ljudje med seboj podobni pa tudi različni. Spoznajo različne materne jezike. Razvijajo strpnost do drugačnih in načelo enakosti. Učenci se učijo medsebojnega sodelovanja in sodelovalnega učenja. Učenci zbrano poslušajo in iščejo rešitve ugank. Učenci se naučijo pesmice.

Starost ciljne skupine (razred/i): 2. razred OPB.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V razredu izvedem igro, s katero skušam učence opozoriti na razlike med nami. Na sredino učilnice razprostem vrv. Postavljam vprašanja, na katera sta možna dva odgovora. Učenci se po vsakem vprašanju postavijo na določeno stran (sem punca, imam rjave oči, imam sestro, govorim slovensko....). Počasi ugotovimo, da smo si med seboj zelo različni.

Ko se vrnemo s kosila, nas na vratih razreda pričaka zatakajeno ogromno pismo. To je pismo rakuna Jezikalčka, ki si najbolj od vsega želi, da bi bili otroci med seboj prijazni in spoštljivi. V pismu jih je lepo pozdravil in jim razložil svoje poslanstvo: to je, s pomočjo jezikanja širiti prijaznost med otroki.

»Pozdravljeni, jaz sem rakun Jezikalček. Zelo rad jezika. V vseh mogočih jezikih. Kaj pa vi? Najbolj od vsega pa imam rad otroke, ki so prijazni drug do drugega in si med seboj znajo pomagati. Zato vas vabim na noro dogodivščino, na kateri mi boste dokazali, da si tudi vi zaslužite naziv Jezikalček.

Potrebujete samo noge, široko odprte oči s katerimi boste iskali namige in veliko dobre volje. Pa pojdimo. Z učiteljico pojdite na sprehod do nogometnega igrišča. Bodite zelo pozorni na vse nenavadne stvari, kajti namig je lahko skrit kjerkoli.»

Po branju se odpravimo do igrišča.

Učenci rakunov nasvet vzamejo resno in so pri iskanju namigov zares temeljiti.

- Na ulični svetilki nas pričaka balon, v katerem se nahaja prva naloga. »Med vami je zagotovo kdo, ki zna rajalno igro Rdeče češnje rada jem. Vaša naloga je, da se jo naučite vsi in jo zaplešete pred učiteljico. Ona vam bo za opravljeno nalogo nekaj dala, vendar boste darilce pogledali šele na koncu sprehoda!«. Učenci, ki obiskujejo folkloro, naučijo ostale plesa in pesmi. Po opravljeni nalogi jim izročim kuverto.

Nadaljujemo pot in iščemo namige. Ob pločniku stoji deklica, ki v roki drži kuverto. Učenci jo prepoznajo.

- Deklica nas nagovori v bosanskem jeziku. Pove, da se v Bosni otroci igrajo igro Ide maca oko tebe. Vpraša, ali jo kdo med njimi pozna (med nami je deček iz Bosne). Prosi ga, da igro nauči še sošolce. Po opravljeni nalogi dobijo kuverto.

Nadaljujemo z iskanjem namigov.

- Pridemo že do nogometnega igrišča. Tam je na mreži gola zatakajeno papirnato letalo. Otroci prepoznajo namig. Vendar so neuspešni, ko ga skušajo prebrati, kajti napisano je v romščini. Na srečo je z nami romska pomočnica, ki nam pomaga. »Zagotovo kdo med vami pozna pesem Čipčip jaro. Pokaži jo še ostalim sošolcem. Igrajte se.« Po opravljeni nalogi dobijo kuverto.

Ponovno iščemo namige. Učenci iščejo zaman.

- Nato mi zazvoni telefon. Kliče me učiteljica angleščine, ki učencem predstavi naslednjo nalogo. Zapeti morajo pesem Walking, walking. Dobijo še eno kuverto in se odpravijo proti šoli.
- Odpremo kuverte. Notri so kosi sestavljanke. Za vsakega otroka košček. Zadnja naloga je, da sestavijo sestavljanke. Izpiše se USPELO VAM JE. Učenci dobijo še izkaznice: POMOČNIK JEZIKALČEK.

Elementi skrivnostnosti: Skrivnostno pismo, skriti namigi (balon, deklica, papirnato letalo, zvočni posnetek, kuverte ob koncu opravljenih nalog, velika sestavljanke).

Kako otroka nagradite (načini): Predvidevam, da bo za otroke že vsaka opravljena naloga sama po sebi nagrada. Dobili pa bodo tudi kuverte z neznano vsebino. Na koncu bodo sestavili sestavljanke, ki jim bo povedala, da so bili uspešni in da dobijo posebne izkaznice.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenci poslušajo zgodbo. Pozorno opazujejo in iščejo skrite namige, skušajo razumeti in rešiti uganke. Se učijo drug od drugega, se spodbujajo, medsebojno sodelujejo. Pojejo, plešejo, se zabavajo.

Organiziranost učne enote: Dejavnosti bomo izvajali na sprehodu v okolici šole v času podaljšanega bivanja.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Že tekom izvajanja učne ure bom lahko opazovala, ali so cilji doseženi. Ali učenci med seboj sodelujejo, si pomagajo? So drug do drugega strpni? Vse to so vprašanja, na katere bom odgovor dobila že med izvajanjem dejavnosti.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Skrivnost vedno pritegne. Če pa nas skrivnost povabi še ven, je to zmagovalna kombinacija. Učenci obožujejo učenje zunaj. Težave imamo učitelji, saj to od nas zahteva še bolj temeljito pripravo.

2.21 NA TRAVNIKU - ŽIVALI

Tanja Štrukelj

OŠ Preska

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

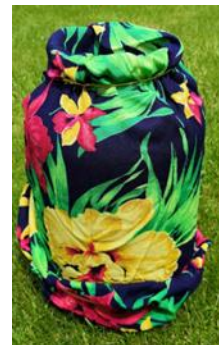
Načrtovani učni dosežki:

- Prepoznajo in poimenujejo nekatere živali (na travniku)
- Poiščejo razlike in podobnosti med živalmi (na travniku)
- Raziskujejo travnik kot življenjsko okolje
- Pridobivajo si primeren odnos do živih bitij (na travniku)

Kratka vsebina zgodbe (scenarij):

GIBALNA NALOGA (pripomočki: trak za preplet): Vrata učilnice so prepletena s trakom – asociacija na pajkovo mrežo, ki jo morajo učenci čim bolj spretno preplezati, da se mreža ne strga.

NALOGA S TIPANJEM (pripomočki: velik ovit steklen kozarec s travo): Zberemo se vsi skupaj na tleh v krogu – na mreži v zraku so s kljukicami pripeti obeski za okrog vratu- pajkove mreže, ki delajo vzdušje skrivnostnosti nad nami, na sredini kroga pa imam velik steklen kozarec, ovit v travniško blago, v katerega bodo najbolj pogumni upali seči z roko in potipati, kaj je v travniškem kozarcu. Tisti, ki tipa, ne pove ostalim, kaj je zatipal v kozarcu (v njem je samo trava, zato jih pozovem, kaj pa so glede na to, kar jih učilnica danes nagovarja, pričakovali...)

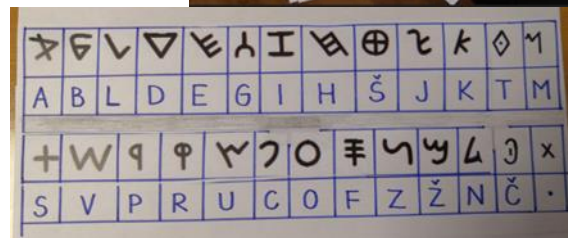

Ta naloga prinaša tudi prvo nagrado – šampiljko metulja na obesek za okrog vratu, zato sledi naslednji korak...

SKRIVNA PISAVA Z GESLOM (pripomočki: obesek za okrog vratu in legenda): Vsak učenec si izbere eno izobešeno pajkovo mrežo v učilnici (nanjo dam šampiljko tistim učencem, ki so pogumno opravili nalogo s tipanjem).

Vsaka pajkova mreža ima na sredini nek poseben znak. S pomočjo legende skrivne pisave – legenda je nalepljena na vsaki steni učilnice, ugotovijo, katero črko ta poseben znak predstavlja. Ker so pajki oštevilčeni, ugotovijo in skupaj sestavijo po zaporedju števil na tabli geslo: GREMO VSI SKUPAJ NA TRAVNIK – ravno za vsakega učenca ena črka.

NALOGA ISKANJA PRIPOMOČKOV ZA OPAZOVANJE

NA TRAVNIKU (pripomočki: velika oznaka pajkova mreža, stekleni kozarci z imeni učencev na pokrovčku, povečevalna stekla, sličice travniških živali): Na poti na travnik se ustavimo na mestu z oznako velike pajkove mreže – kjer je na zadnji strani pripet listek z navodilom: v bližini tega mesta – na razdalji, da še vidiš učiteljico, so skriti pripomočki za raziskovanje travnika. Poišči pripomoček s svojim imenom, poglej, kaj je v njem in to, kar najdeš znotraj, skrij pred ostalimi učenci. Učenci imajo vsak drugačno sličico in tako se zberemo vsi skupaj.

OPISOVANJE IN SPOZNAVANJE ŠTEVILNIH ŽIVALI NA TRAVNIKU: Vsak učenec opiše žival, katere sličico je dobil v kozarcu, in ko jo ostali učenci ugotovijo, jo da na sredino kroga, kjer nastaja nabor travniških živali.

ULOVI SVOJO TRAVNIŠKO ŽIVAL oz. VEČ ŽIVALI:

Iskanje živali na travniku – dajo žival v kozarec in poskrbijo, da se bo živalica dobro počutila. Za vsako ulovljeno žival dobi učenec novo štampiljko na obesek, ki ga ima okrog vratu.

OGLED VSEH ŽIVALI V KOZARCIH: V krogu potujejo kozarci od učenca do učenca – vedno na znak – plosk za enega v levo. Vsakega učenca o videnem sproti še kaj vprašam, da preverim sodelovanje učencev.

POGOVOR O VIDENIH ŽIVALIH, O TEM KAJ SO DOŽIVELI IN NOVEGA SPOZNALI IN O ODNOSU DO ŽIVALI – v pogovor vključim vse učence in vse živali vrnemo nazaj na mesto, kjer smo jih našli.

VZAMEJO SVOJO SLIČICO ŽIVALI ZA V ZVEZEK IN OBESK ZA OKROG VRATU TER IZDELANO PIKAPOLONICO ZA SREČO DOMOV

Elementi skrivnostnosti: pajkova mreža na vhodu v učilnico, vsebina velikega ovitega steklenega kozarca, pajkova mreža kot obesek za okrog vratu, skrivna pisava z geslom, listek z navodilom za iskanje poimenskih steklenih kozarcev, ugibanje živali na sličicah, raziskovanje skrivnosti travnika – nepredvidljiva situacija, koliko in katere živali bodo vse našli.

Načini nagrajevanja:

- sprotno – štampiljke na obesku za okrog vratu
- končno – sličica, obesek pajkove mreže in pikapolonica za srečo

Dejavnosti učenca in osebne izkušnje:

- Spoznavanje živali na travniku z lastno aktivnostjo
- Gibalna in taktilna aktivnost povezana z učno enoto
- Odkrivanje skrivne pisave in gesla
- Opisovanje in iskanje travniških živali
- Vzpostavljanje primernega odnosa ob rokovanju z živaljo

Organiziranost dejavnosti:

- mesec junij 2020
- predhodna priprava učilnice, poti na travnik in oskrba z vsemi opisanimi in potrebnimi pripomočki
- dogovor s kmetom za obisk travnika
- izvedba v okviru dveh skupnih ur SPO ali naravoslovnega dne

Načini preverjanja učnih dosežkov: Skozi dejavnosti, ki sledijo v zadnjem delu – ogled in pogovor – v celoti povzamem, kdo je uresničil načrtovane učne dosežke oz. izluščim, kdo je bil v lovljenju manj uspešen - ker tudi nima dovolj štampiljk na obesku. Sledim, kdo sodeluje in kdo je pasiven opazovalec.

2.22 PTICE JESENI

Darja Cekin

OŠ Domžale, PŠ Ihan

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Učenci razmišljajo o pticah, ki živijo v okolici šole. Vidijo vrabca in primerjajo samčka s samičko, skušajo videti razlike. Spoznajo enostaven prehranjevalni krog.

Starost ciljne skupine (razred/i): 2. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učiteljica pripoveduje učencem:

»Konec avgusta sem se pripravljala na novo šolsko leto iskala slike, ki bi jih rada pokazala. Nisem jih našla v svoji omari, zato sem se odpravila po šoli, da bi jih našla. V kabinetu za likovno sem našla fotografijo ptice, na zadnji strani pa je bilo napisano: Najdi me, če me moreš. Seveda sem šla pogledat, če je ta ptica tam, kjer sem mislila, da bo –zunaj na dvorišču. Tam je ni bilo, slišalo pa se je ščeбетanje iz žive meje, nekaj metrov stran. Morala sem preveriti, če je ptica tam. Ko sem prišla bliže, je vse vzfrfotalo in utihnilo. V bližini ni bilo nikogar, ki bi mi lahko povedal kaj se dogaja. Pogledala sem naokrog in v bližini zagledala mačka, ki živi v sosednji hiši. Ustavila sem se na vogalu in prisluhnila. Spet so se oglasile ptice. Poskusila sem slišati, koliko jih je in kaj se pogovarjajo. (poslušamo, štejemo, poskusimo ločiti glasove in določiti število.) Nič jih nisem razumela, a zvenelo je zabavno. Le katera je tista, ki je na fotografiji? Če sem se približala, so ptice utihnile in se premaknile stran od mene. Prav, kot kaže mi ne zaupajo. Tedaj sem pod bližnjim drevesom opazila prevrnjeno gnezdo. Kaj naj naredim z gnezdom? Bo v redu, če ga pustim na tleh, prevrnjene, kjer je bil?

Kaj pa, če bi splezala na vrh drevesa in ga dala tja? Kaj pa morda v grmovje, bi bilo tam v redu?

Kje spijo vrabci pozimi? Kaj jejo? Zakaj sem prej nameravala vprašati mačka, če kaj ve, kaj se je zgodilo z gnezdom? Kaj jedo mačke? S čim se prehranjujejo ptice? Ali vse ptice jedo isto hrano?«

Sledi pogovor.

Po končanem pogovoru si vsak izbere kotiček na makadamski poti in iz zbranega materiala izdelava sliko. Fotografiramo jih in fotografije kasneje razstavimo v razredu.

Elementi skrivnostnosti: iskanje ptice. Zapuščeno gnezdo. Glasovi ptic v grmu.

Kako otroka nagradite (načini): Na vsaki od točk, kjer se ustavimo, poiščemo predmet, ki ga vzamejo s sabo (košček vejice, kamenček, list, ki ga najdejo na tleh, travico...). Zbiramo naravni material za likovno poustvarjanje.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

Opazovanje: ogledajo si sliko, raziščejo okolico šole, ogledajo si živo mejo, kaj vse najdejo v njej, morda ne le vrabcev, ampak tudi kose in druge ptice...

Poslušanje: poslušajo petje ptic, so pozorni na tišino oziroma odsotnost žvrgolenja, poslušajo, kaj zaznajo v okolici, kaj se spremeni, če pride do dodatnega hrupa, ki ga povzročimo mi ali pa morda mimoidoči ljudje, avtomobili....

Iskanje predmetov, razvrščanje: iščejo list, ki je podobne oblike kot dlan, iščejo vejice, ki niso večje od palca na roki, iščejo kamenčke, ki so veliki kot noht na mezinčku, iščejo suhe travice, ki so karseda dolge, iščejo liste vsaj treh različnih oblik in barv.

Iskanje povezav med tem, kar vidijo in kar vedo: ob pogovoru ugotavljamo, zakaj v določenih momentih ne slišimo ptic, zakaj jih je več ob grmovju kot sredi dvorišča, s čim se kdo prehranjuje...

Organiziranost učne enote: Delo bi potekalo v okviru pouka, vsaj dve šolski uri. Če je organizacijsko možno, sta pri uri učitelj in spremljevalec, skupina pa razdeljena v skupinice z največ štirimi

udeleženci, ki potem skupaj zbirajo in nabirajo naravni material. Večji del enote se dogaja zunaj, le uvodni del notri. Pri delu zunaj opazujemo, raziskujemo, tudi poustvarjamo.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Pogovor, iskanje novih primerov, likovno poustvarjanje

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Otroci so ob konkretnem skrivnostnem dogajanju in delu gotovo bolj motivirani, saj se lahko gibljejo, raziskujejo, so radovedni, kaj bo. Ker doživijo, jim dlje ostane v spominu.

2.23 ŠKRAT POZABLJIVČEK

Mateja Jelen

OŠ Preska

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Spoznajo možnosti za orientacijo v okolju (glede na znane objekte).
- Ozaveščajo, da je onesnaževanje okolja za živali, rastline in človeka škodljivo.
- Razvijajo kritičen odnos do onesnaževanja okolja.

Starost ciljne skupine: 2. razred.

Kratka vsebina zgodbe: Ob vstopu v učilnico učenci opazijo, da so po učilnici nalepljeni kartončki, na katerih so v nesmiselnem zaporedju zapisane črke. Po razmisleku ugotovijo, da je na vsakem kartončku zapisano ime enega učenca. Vsak poišče svoj listek.

Na drugi strani najdejo fotografijo, ki je oštevilčena. Natančno opazujejo fotografije. Ugotovijo, da jih lahko uredijo po vrsti, glede na številke. Motivi na fotografijah so jim znani, saj predstavljajo okolico šole. Odpravijo se na pot. Vsak s svojo fotografijo okoli vratu. Od ene do druge točke vodi tisti, ki ima naslednjo fotografijo (z natančnim opazovanjem brez težav najdejo naslednjo točko).

Takoj ob prihodu iz šole najdejo KOŠARO, v kateri je listek vzemi me s seboj ter zaščitna rokavica.

Pri klopici ob kapelici najdejo KUVERTO, v kateri so listki s črkami, iz katerih lahko sestaviš ime/besedo POZABLJIVČEK.

Na mostu najdejo SLIKO ŠKRATA.

Na razpotju opazijo LESENO TABLICO z napisom ŠKRATOVA STEZA. Zraven je kuverta s SESTAVLJANKO MARKACIJE.

Sledijo markirani poti. Pri vsaki markaciji je tudi en predmet, ki ne sodi v naravo. Poberejo ga in ga dajo v košaro.

Na koncu škratove steze najdejo ŠKRATOVO CULO, v kateri je škratova malica. Na culi je znak STOP – sestavi zgodbo. Culo lahko odprejo šele, ko ugotovijo, da je Pozabljivček škrat, ki je pozabil, kaj sodi v naravo in kaj ne. Oni pa so mu pomagali narediti red na škratovi stezi.

Elementi skrivnostnosti: kartončki z imeni, fotografije, kuverta, slika škrata, lesena tablica, skriti predmeti, ki ne sodijo v naravo, cula.

Načini nagrajevanja: škratova malica.

Dejavnosti učenca – osebne izkušnje: opazovanje okolice – orientacija v naravi/okolju, reševanje zavozlank – črk v besede, domišljjsko sestavljanje zgodbe, iskanje stvari, ki ne sodijo v naravo.

Organiziranost učne enote:

- junij, 2020
- spremstvo dveh učiteljic
- dejavnost izvedemo v okolici šole.

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem, Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

Kako preverite, ali so otroci dosegli učne dosežke?: Če uspejo odpreti škratovo culo je cilj dosežen, saj jo lahko odprejo le, če so prej uspeli opraviti vse naloge.

2.24 LISJAK MAT IN LISICA RICA SE POROČITA

Darinka Vrlinič

OŠ Metlika

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- se orientira
- razume prebrano navodilo
- uri se v branju in poslušanju
- začuti živost narave, opazuje živali
- spozna nove pojme odtis in matrica
- meša barve in spoznava nove sekundarne barve, pridobljene iz primarnih barv
- spoznava pojem svetlitev barv

Starost ciljne skupine (razred/i): 7 – 8 let (2. razred).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učenci prejmejo več pisem lisjaka Mata, ta prosi za pomoč - išče svojo zaročenko lisico Rico. Že po šolskih stopnicah učenci najdejo lisičje odtise. Ugotovijo, da vodijo sledi ven, proti gozdu. Odhod v gozd po navodilih: iskanje sledi s pomočjo puščic iz naravnih materialov in s pomočjo pisem ter ugank. Mladi raziskovalci pomagajo Matu: naredijo odtise listja. To so živali, ki pridejo na poroko. S pomočjo ugank ugotovijo ime njune hčerke. Združitev imen: MAT in RICA = MATRICA (usvajanje novega pojma pri LUM). Za nagrado s telefoni in tablicami rešujejo CŠOD Misijo: Odtisi.

Elementi skrivnostnosti: večkratno prejemanje pisem, namigi, uganke, nagrade.

Kako otroka nagradite (načini): leseni obesek, z opravljeno nalogo se pobarva del odtisa lisičje tačke, ko so vse 4 naloge opravljene, je tačka v celoti pobarvana.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- išče pot (po navodilu), se orientira
- najde vsaj eno lisičjo sled na šoli
- najde različne oblike listov in jih nabere
- odtisne liste v obliko živali
- po navodilu poišče rešitev ugank - ponovi poimenovanja dreves v okolici šole in v gozdu
- posluša in opazuje živali v gozdu
- reši vsaj eno zanimivost pri CŠOD Misiji Odtisi

Organiziranost učne enote: okolica šole, ploščad pred šolo, gozd, trajanje: 8 PU, število otrok: 18, število učiteljev: 2, oblike dela: skupinska, v dvojicah, individualna.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke:

- najde pravo pot do gozda
- na list zapiše rešitev novega pojma (Matrica)
- pove, da je naredil odtise listja = žival; poimenuje list - matrica
- dotakne se poimenovanega drevesa
- poišče eno sled
- nabere različne oblike listja
- reši eno zanimivost pri CŠOD Misiji: Odtisi

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so zelo navdušeni nad iskanjem poti, veseli so nagrad, zato se potrudijo, da nalogo opravijo. Zaradi prejema več pisem so bili učenci vedno v pripravljenosti in nestrpno so pričakovali naslednje pismo in navdušeni so bili nad vnovičnim odhodom ven, v naravo. Navodila v pismu so prav vsi učenci zelo dobro poslušali in ni jih bilo treba večkrat ponavljati (kot sicer). Zgodba jih je zelo pritegnila, uganke so reševali z zanimanjem. Z vsako novo uganko so pokazali več radovednosti in daljšo motivacijo. Z veseljem so naredili odtise živali iz listja. Veseli so bili pri ustvarjanju, saj smo bili zunaj in vse materiale in pripomočke za likovno umetnost so sami pripravili in odnesli ven, na ploščad. Naučili so se nov pojem MATRICA. A največja nagrada je bila pobarvana tačka in na koncu uporaba tablic za misijo Odtisi. Učenci so naleteli na nekaj težav: slabo poznavanje dreves, prehitro branje navodil nepravilno zapisovanje besed pri reševanju izzivov pri Misiji Odtisi. Načrtovanj in priprav za delo je bilo veliko, a se je splačalo – veselje, navdušenje (skakanje in objemanje), nasmejani obrazi in zadovoljstvo ob rešeni nalogi. Svojo obesek so radi pokazali prijateljem in učiteljem na šoli, ponosno so jo razkazovali in razlagali, kaj so počeli. In prav vsi so znali razložiti, kaj je matrica, pa tudi kdo je Matrica.

V bodoče si želijo še več takšnih posebnih dni, ker so lahko zunaj, iščejo, raziskujejo, usvajajo nova znanja prek zgodb in ugank, se orientirajo, del dneva preživijo na svežem zraku, pa še tablice ali telefone lahko uporabljajo.

2.25 POIŠČIMO METLIŠKI ZAKLAD

Tina Sajko

OŠ Metlika

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- spoznajo možnosti za orientacijo v okolju,
- poznajo značilnosti domačega kraja (ustanove),
- spoznajo načine predstavljanja geografskega okolja (peskovnik, zemljevid, globus),
- znajo razlikovati preteklost in sedanjost v svojem življenju in vedo, da je bilo življenje ljudi v preteklosti drugačno.

Starost ciljne skupine (razred): 2. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V razredu se pojavi skrivnostna škatla v kateri je skrivnostno pismo stražarjev (okamnelih krokarjev) z metliškega gradu, raziskovalni grbi z žepki. Stražarja v pismu opišeta, svojo nesrečno zgodbo izpred mnogih let. V skrivnostni škatli pustita tudi skrivnostne tablične računalnike. Ti bodo učence preko mobilne aplikacije z zemljevidom vodili po Metliki ter na določeni GPS-točki odkrili skrivnostno nalogo (misija: Potep po Metliki). Ob opravljeni nalogi bo vsak učenec dobil del sličice zemljevida z označeno točko, kjer se nahaja metliški zaklad. Z delčki sličic bodo sestavili celoten zemljevid. Ta jih bo vodil do končne točke (skrivnostni potok pod mestom).

Elementi skrivnostnosti: Skrivnostna škatla, skrivnostno pismo, skrivnostni tablični računalniki, skrivnostni zemljevid, metliški zaklad s skrivnostno vsebino.

Načini nagrajevanja otrok: Za vsako rešeno nalogo na poti, učenec dobi del sličice zemljevida z označeno točko nahajališča metliškega zaklada, največja nagrada je metliški zaklad. Njegova vsebina učencem ponudi veliko možnosti za dodatno delo v naslednjih dneh.

Kaj otrok dela (dejavnost učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- Učenec posluša zgodbo iz pisma.
- Učenec sledi zemljevidu na tabličnem računalniku in rešuje naloge ob poti.
- Učenec sestavlja dele sličic zemljevida z označeno točko nahajališča metliškega zaklada.
- Učenec sledi zemljevidu, ki prikazuje nahajališče metliškega zaklada ter ga najde.
- Učenec v naslednjih dneh opravlja dodatne naloge/skrivnostne vrečke, ki se skrivajo znotraj metliškega zaklada (izdelovanje makete Metlike, izdelovanje labirinta, orientacija v naravi, tipam/voham, igra vlog, izdelava metliškega grba, izdelava zlobne grofice).

Organiziranost učne enote:

- Lokacija: Metlika
- Čas: 1 dopoldne
- Mentor: učitelj in spremljevalec
- Št. učencev: 19
- Varnost: poskrbim, da otroci upoštevajo varnostna navodila.

Kako preverim, ali so otroci dosegli (način/i preverjanje) učne dosežke: Sprotne povratne informacije o rešitvah znotraj mobilne aplikacije (za vsako pravilno rešitev učenec dobi zvezdico), moja sprotna povratna informacija ob izvajanju dodatnih nalog, pogovor v razredu.

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem,
Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Menim, da bo pristop skrivnostnosti učence zelo motiviral za delo na terenu. Ponuja jim širok okvir razmišljanja.

2.26 POJDIMO V GOZD PO SKRIVNOST - GOSPODIČNA

Helena Lukman

OŠ Stopiče, podružnica Podgrad

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- raziskuje v naravi po pristopu skrivnostnosti
- spozna orientacijo s pomočjo zemljevida
- prepozna in poimenuje drevesa in plodove
- raziskuje, primerja in razvršča stvari v naravi, glede na njihove lastnosti.

Ciljna skupina: učenci 2. razreda

Kratka vsebina: V učilnici učence pričaka pismo, ki ga je pustila skrivnostna oseba. Učence povabi na raziskovanje. Pismo učence popelje na igrišče, kjer morajo poiskati zemljevid, ki jih vodi do naslednje točke z nalogami. Na vsaki postaji za opravljeno nalogo prejmejo zastavico s črko. Ko zberejo vse zastavice, dobijo geslo, kje se skrivnostna oseba nahaja.

Naloge:

1. Poiščite čudežno škatlico in naberite določene premete. Poimenujte jih.
2. Poiščite ustrezne liste dreves in jih poimenujte. Kako pa se imenuje plod, ki zraste na tem drevesu?
3. Naberite čim več listov enake barve. Na priloženem listu izdelajte drevo.
4. V košari so modelčki za mafine. Izdelajte svoj mafin.
5. Igra TRI V VRSTO: poiščite 4 veje, 5 borovih storžev in 5 smrekovih storžev. Veje postavite v mrežo, nato pa izmenično polagajte borove in smrekove storže v polja. Kdo bo zmagal?

Tik pod vrhom jih čaka zadnja naloga. Ugotovite, kdo je skrivnostna oseba in izdelajte njen obraz.

Šele nato lahko stopijo na vrh, kjer jih pričaka lutka gospodična. Pogovorimo se o skrivnostni osebi, učencem preberemo pravljico J. Trdina Gospodična.

V učilnici so nagrejeni s stekleničko vode iz izvira Gospodična in ogledom risanke Gospodična.

Elementi skrivnostnosti: Pismo, zemljevid, zastavice s črkami, čudežna škatlica, piknik košara, steklenička z vodo.

Načini nagrajevanja: Učenci za uspešno opravljeno nalogo prejmejo zastavico s črko (geslo), spoznajo bajko Gospodična, steklenička z vodo in ogled risanke Gospodična.

Dejavnosti učenca – osebne izkušnje: Učenci pridobivajo izkušnje z medsebojnim sodelovanjem in skupnim reševanjem nalog. Spoznajo preprost zemljevid in ga berejo. Ponovijo in utrdijo znanje o drevesih in plodovih in razvijajo svojo domišljijo.

Načini preverjanja učnih dosežkov: Po opravljeni nalogi pari učiteljici pokažejo izdelek, rešitev naloge. Uspešno rešena naloga učence popelje na novo dejavnost.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: S skrivnostno osebo sem poskušala pri učencih vzpodbuditi radovednost, ki bi jih dodatno motivirala za opravljanje nalog. Med dejavnostmi so bili učenci ves čas aktivni in izredno motivirani za delo, zelo ustvarjalni, njihova domišljija ni poznala meja. Vse dejavnosti so opravili brez težav, med seboj so sodelovali in si pomagali. Učenci so na nevsiljiv način preko vseh čutil ponovili usvojeno znanje in ga nadgradili.

2.27 VODA V NARAVI

Lidija Maček Mihačič

OŠ Log – Dragomer

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: učenec:

- ve, da živa bitja potrebujejo vodo za življenje.
- ve, da v vodi snovi plavajo ali potonejo.
- razlikuje različna agregatna stanja vode.
- zna pripraviti zmes in uporabi postopek za ločevanje zmesi.
- ve, da se pri mešanju snovi lahko spreminjajo lastnosti sestavin.
- se uvaja v eksperimentiranje, zna napovedovati in preverjati napovedi.
- spoznava slovensko ljudsko izročilo.

Starost ciljne skupine (razred/i): 7 let (2. r).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učenci ob potoku preizkušajo plovnost snovi. Najdejo skrivnostno pismo. V pismu je trditev Jajce plava in skica, ter pripis »Voda ni čista, čeprav skozi njo vidimo.«

Na terasi izvedemo poskus - jajce damo v kozarec z vodo. Jajce potone. Naša ugotovitev se ne ujema s sliko in trditvijo v pismu. Osredotočimo se na pripis v pismu. Morda je skrivnost v tem, da vodi kaj primešamo?

Učenci v skupinah izvedejo poskus - vodi dodajajo toliko soli, da se uspe v vodi raztopiti in sproti preizkušajo, ali jajce plava. Skrivnost je razrešena!

Sol v vodi skrivnostno »izgine«. Ali lahko sol iz zmesi odvezamo? Naredijo »palico za lovljenje soli«, nit potopijo v kozarec s slano vodo. (Poskus opazujemo več dni.)

Na terasi najdemo skrivnostno vrečo s sporočilom: Darilo narave! Preudarno ga uporabite. (Vreča morske soli.)

Učenci navajajo svoje izkušnje o uporabnosti soli.

Opravijo poskus taljenja ledu - dve kocki ledu, eno kocko posujejo s soljo.

Najdemo še skrivnostno škatlo s sporočilom: Za sprostitev, ter risbo kopalne kadi. (Sivka in steklenička skrivnostne dišave.)

Preudarno uporabimo sol, jo obogatimo s cvetovi sivke in nanjo kanemo nekaj kapljic skrivnostne dišave. Vsak učenec svoj kozarček s skrivnostno kopalno soljo okraši in jo kot darilo odnese domov.

Za zaključek učencem preberem zgodbo Čarobni mlinček ali zakaj je morska voda slana.

Elementi skrivnostnosti: Skrivnostno pismo z uganko, sol v vodi »izgine«, palica za lovljenje soli, sol vpliva na taljenje ledu, dišeča sol za sprostitev.

Kako otroka nagradite (načini): Skupinska darila: vreča morske soli, vreča osmukanih cvetov sivke, skrivnostna dišava (eterično olje sivke). Kozarček skrivnostne kopalne soli.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec izvaja poskuse, povezuje obstoječe znanje z novimi izkušnjami.

Organiziranost učne enote: 4 PU (+ 2 tedna). 18 učencev. Potok, učilnica in terasa. Skupinska in individualna oblika dela.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci znajo opraviti poskus, pridobljeno znanje znajo prenesti v situacije iz življenja in obratno.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so poskuse delali kot del velike skrivnostne zgodbe. Z uganko v pismu je njihova radovednost naraščala. Z nagrado, ki so jo pripravili z darili, so bili vzbujeni njihovi prijetni občutki.

2.28 V NEZNANO

Sabina Stopar

CŠOD, OE Lipa

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: ustvarjati v naravnem okolju, orientirati se v neznanem naravnem okolju, ekološko ozavestiti posameznika, razvijati empatijo, izboljšati gibalno motoriko in kondicijsko pripravo.

Starost ciljne skupine (razred/i): 1. in 2. razred OŠ.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Med pospravljanjem kleti sem našla pismo. Preberem ga. Vsebuje namig, kje se nahaja drugo pismo. Če ga učenci uspejo najti, so pripravljeni na raziskovanje. Le –to ima natančna navodila poti v neznano. Opisuje zgodbo in zemljevid, ki jo je Z.J. povedal njegov prednik. Nekoč je na Mirni gori živel hudobni zmaj. Ljudem je povzročal preglavice. Ko je zmaj iz gore čudežno izginil in ko je gora dobila ime mirna, so se vsi spraševali, kam jo je mahnil. Ferdinand, sin viteza Friderika Črnomaljskega se je odločil, da bo poiskal skrivnostnega zmaja. Tri dni in tri noči je raziskoval bližnjo okolico, a zmaja ni našel. Ko je že skoraj obupal, je zagledal Črmošnjiško dolino in jo raziskal. Hodil je skozi vas ob potoku in našel... Našel je veliko izzivov na poti: Sestavljenke s prebivalci gozda, uganke in namige zanjo (rakove klešče skrite pod najdebelejšo smreko), vilinske slapove, vrata in votlino (zmajeva), pajkove mreže, prečkanje močvirja, zmajev zobotrebec.. Našel je tudi zmaja. Zmaj se je pokesal in od takrat naprej bruha le še oblake veselja in dobrote. Zelo rad ima otroke in jim vedno kaj lepega podari, ko ga obišejejo na Mirni gori. Vabljeni tudi, da obišejejo Mirno goro. Ker zmaja ni uspel narisati, ga upodobijo z naravnimi materiali učenci sami.

Elementi skrivnostnosti: skrivnostna oseba Z.J., pismo 1, pismo 2, vsebina pisma, skriti predmeti, uganke, dodatne naloge na poti

Kako otroka nagradite (načini): Z uspešno rešeno uganko in opravljenimi nalogami sledi nadaljevanje zgodbe, saj dobi nov izziv. Pričakovanje narašča iz ene izkušnje v drugo.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Ob upoštevanju navodil se giblje v neznanem okolju s pomočjo zemljevida, išče namige za uspešno reševanje nalog z opazovanjem v naravi, sodeluje znotraj skupine, premaguje naravne ovire in strah pred neznanim, ustvarja na prostem.

Organiziranost učne enote: Najprej skupni del, kjer s pomočjo pisma 1 poiščejo skrito pismo2 in dokažejo, da so pravi raziskovalci in lahko gredo na pot v neznano. Hoja ob potoku, skozi vas, čez travnik. Na določenih postajah dobijo nova navodila, sledijo opisom, rešujejo naloge. Uporaba zemljevida.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Razumevanje navodil, uspešno opravljene naloge, splošen vtis in podoba učencev ob koncu učne ure (utrujenost, zadovoljstvo,...)

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Kadar je nekaj očem skrito, postane še bolj zanimivo. Privlači. Zgodba pritegne. Tako si udeleženec želi in pričakuje nadaljevanje. Z mislijo, da se zgodba nekje zaključi, sledi navodilom in rešuje s pomočjo prijateljev zadane izzive. Menim, da je pristop skrivnostnost zelo ustrezen tako za mlajše kot tudi starejše, a mlade po srcu. Namreč na izobraževanju smo bili zelo motivirani in otroško razposajeni v pričakovanju neznanega.

2.29 SKRITA ŽIVAHNOST TRAVNIKA

Tanja Štrukelj

Oš Preska

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Prepoznajo in poimenujejo nekatere živali (na travniku)
- Poiščejo razlike in podobnosti med živalmi (na travniku)
- Raziskujejo travnik kot življenjsko okolje
- Pridobivajo si primeren odnos do živih bitij (na travniku)

Starost ciljne skupine: 2. razred (7 let)

Kratka vsebina zgodbe: GIBALNA NALOGA – učenci morajo za vstop v učilnico pri vratih čim bolj spretno preplezati preplet s trakom. Sledi NALOGA S TIPANJEM – zbrani v krogu pod razobešenimi obeski za okrog vratu- pajkovimi mrežami, ki delajo vzdušje skrivnostnosti, tipajo, kaj je v velikem ovitem steklenem kozarcu. Za pogum so nagrajani s štampljko. Sledi SKRIVNA PISAVA Z GESLOM – raziskovanje skrivnega znaka na obesku in dešifriranje skupnega gesla s pomočjo legende: GREMO VSI SKUPAJ NA TRAVNIK. Na poti do travnika opravijo nalogo ISKANJA PRIPOMOČKOV ZA OPAZOVANJE NA TRAVNIKU (navodilo dobijo na listku)– sledi ugibanje sličice, ki se nahaja v njihovih kozarcih, opisovanje in pogovor. Sledi naloga ULOVI SVOJO TRAVNIŠKO ŽIVAL oz. VEČ ŽIVALI z nagradnimi štampljkami ter kasneje skupen OGLED IN POGOVOR O ŽIVALIH V KOZARCIH. Zaključimo s pogovorom o našem odnosu do teh in ostalih živali.

Elementi skrivnostnosti: pajkova mreža na vhodu v učilnico, vsebina velikega ovitega steklenega kozarca, pajkova mreža kot obesek za okrog vratu, skrivna pisava z geslom, listek z navodilom za iskanje poimenskih steklenih kozarcev, ugibanje živali na sličicah, raziskovanje skrivnosti travnika – nepredvidljiva situacija, koliko in katere živali bodo vse našli.

Načini nagrajevanja: sprotno – štampljke na obesku za okrog vratu; končno – sličica iz kozarca, obesek pajkove mreže in pikapolonica za srečo

Dejavnosti učenca – osebne izkušnje:

- Spoznavanje živali na travniku z lastno aktivnostjo
- Gibalna in taktilna aktivnost povezana z učno enoto
- Odkrivanje skrivne pisave in gesla
- Opisovanje in iskanje travniških živali
- Vzpostavljanje primernega odnosa ob rokovanju z živaljo

Organiziranost učne enote:

- mesec junij 2020
- predhodna priprava učilnice, poti na travnik in oskrba z vsemi pripomočki
- dogovor s kmetom za obisk travnika
- izvedba v okviru dveh skupnih ur SPO ali naravoslovnega dne
- spremstvo dveh učiteljic

Načini preverjanja učnih dosežkov:Skozi dejavnosti, ki sledijo v zadnjem delu – ogled in pogovor – v celoti povzamem, kdo je uresničil načrtovane učne dosežke oz. izluščim, kdo je bil v lovljenju manj

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem,
Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

uspešen - ker tudi nima dovolj šampilk na obesku. Sledim, kdo sodeluje in kdo je pasiven opazovalec.

2.30 LEPOTE JESENI

Eva Tomšič

OŠ Šmartno pri Litiji

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Poslušajo pesem in jo sami poskušajo prebrati.
- Opazujejo pesem in zaznavajo kitico kot gradbeno in pomensko enoto.
- Izražajo razumevanje pesmi in ga primerjajo z razumevanjem sošolcev; ob ponovnem branju poglobljajo razumevanje.
- Zaznavajo ritem pesmi in ga povezujejo z njeno sporočilnostjo.
- Zaznavajo rimo.
- Izražajo in primerjajo svoje doživetje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju/branju.

Starost skupine: 2.r.

Vsebina zgodbe/scenarij: Učencem povem uganko o jeseni, nato jim preberem pesem. Z učenci odidemo na šolsko dvorišče, kjer jih posamezne naloge, ki so pritrjene na drevesih, vodijo k rešitvi sestavljanke – plod kostanja. Ko učenci sestavijo sestavljanke, jih preseneti vonj kostanja in žvižganje njim znane pesmi. Do nas pride gospod, ki nas povabi na pečeni kostanj in jabolčni sok.

Elementi skrivnostnosti:

- drevesa različnih krošenj in velikosti
- barvni listki
- sporočila na barvnih listkih
- oseba, ki v daljavi žvižga pesem

Kako otroke nagraditi (načini): s pečenim kostanjem.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- opazovanje
- pripovedovanje
- viharjenje možganov

Organiziranost učne enote:

- dve šolski uri
- šolsko igrišče
- opazovanje narave
- ilustracija
- gibanje
- brainstorming

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: sprotno preverjanje učnih dosežkov s pogovorom.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnosti: motivacijsko zelo spodbudno.

2.31 PO POTI SKRIVNOSTNEGA ZAPISA POPOTNIKA

Jenny Annemarie Kelner

OŠ Šmartno pod Šmrarno Goro

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: spozna del preteklosti svojega kraja, legende o Šmarni gori, se nauči prepoznavati drevesne vrste, rastline, učenci naravo spoznavajo z različnimi čutili.

Starost skupine: 3. razred.

Kratka vsebina zgodbe: Med pospravljanjem kletnih prostorov na šoli najdem zanimiv star zvezek. V zvezku je zapis popotnika, ki se je mudil v teh krajih.

Dobimo se pred šolo in po zapisu odidemo proti Šmarni gori. Med zgodbo učenci rešujejo dodatne naloge, prav tako poslušajo legendo o Šmarni gori.

Elementi skrivnostnosti: skrivnosti zapis popotnika, legenda o Šmarni gori, iskanje ključnih krajev, predmetov iz skrivnostne popotnikove zgodbe.

Kako otroka nagradite: na učni list dobi štampiljko, na vrhu pa so po opravljenih nalogah nagrajeni s sladoledom.

Dejavnost učenca: pozorno opazuje okolico, pozorno posluša zgodbo, legendo o Šmarni gori, se povzpne na Šmarno goro, vmes na določenih krajih rešuje naloge.

Organiziranost učne enote:

Lokacija: gozd in travnik ob poti na Šmarno goro, pot na Šmarno goro.

Trajanje: dopoldan.

Mentor: 2 učitelja.

20 učencev.

Način preverjanja dosežkov: pogovor.

2.32 BARVA, MEŠANJE BARV

Jasmina Nedanovski

OŠ Metlika

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- učenci razvijajo slikarske zmožnosti
- slikajo s tekočim slikarskim materialom na trdo podlago
- mešajo primarne barve ter s tem dobijo sekundarne barve
- osnovne in sekundarne barve poiščejo v naravi

Starost ciljne skupine (razred/i): 8, 9 let.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): z učenci smo se najprej dobili za šolo. Pogovarjali smo se o barvah. Kakšne poznamo, zakaj in kje jih vidimo ter o barvnem krogu in mešanju barv. Vprašala sem jih ali so za, da gremo iskat barve v naravo. Nato sem jim podala navodilo, da jih pred vhodom 2 v šolo čaka pismo. Najhitrejši učenec je že našel prvo pismo s kratkim navodilom. Pozdravljeni učenci. Danes ste se odločili, da boste iskali barve v naravi. Kako lepo. Upam, da imate naravo radi in da lepo skrbite zanjo. Tvoja prva naloga je, da greš po kamniti potki naprej, levo po stopnicah in zagledal-a boš nekaj zelo zanimivega pred seboj. Odkrij, kaj se skriva. Tam te čaka tudi naslednje pismo. Učenci so nadaljevali pot in prispeli do pokritega kupčka, pod katerim so se skrivale prazne škatle (za jajca) ter naslednje pismo. Učenci čestitam, našli ste trdo podlago in zaslužili ste si nagrado. (Jaz jim dam prvo šampiljko na roko). Sedaj pa morate vzeti vsak svojo podlago in se odpraviti na pot naprej po kamnitih stopnicah, desno skozi igrala in na travniku poiščite največji kostanj. Srečno. Ko so učenci poiskali največji kostanj, jih je tam počakalo naslednje pismo. Čestitam, našli ste največji kostanj daleč naokrog. Sedaj pa razgrnite blago. Presenečenje, koliko barv, čopičev. V vsak prazen prostorček v škatli morate pobarvati z drugačno barvo. Pomagaj si s slikarskimi pripomočki in znanju o barvnem krogu. Če ti ostane še kaj praznih prostorov jih lahko pobarvaš z nevtralnimi barvami belo, črno, sivo. Če boste uspešno rešili naslednjo nalogo, si boste zopet zaslužili nagrado. Učenci si vzamejo slikarske pripomočke (čopiče, vodene barvice, paleta, vodo) in pričnejo z delom. Ker učencem zmanjka vode (načrtno). Morajo nujno v šolo na wc po vodo in tam najdejo novo pismo in s tem novo navodilo. V pismu piše: čestitam uspel ti je drugi del naloge, pojdi k svoji učiteljici po nagrado (druga šampiljko) in ko to storiš pojdi na največji travnik, ki je ograjen in tam poišči barve točno takšne, kakor si jih ti naslikal-a. Ampak pomembno je, da ničesar ne utrgaš ampak samo pobereš kar je naravnega. Če ti uspe najti vsaj sedem barv si si zaslužil-a tretjo, zadnjo nagrado, ki jo prav tako dobiš pri svoji učiteljici. Bravo, podpis varuh Zemlje. Učenci poiščejo na travniku naravne materiale in jih položijo v prostor z ujemajočo barvo. Dobijo še zadnjo, tretjo šampiljko.

Elementi skrivnostnosti: 3 skrita pisma, zavitek s čopiči, 20 škatel za kokošja jajca.

Kako otroka nagradite (načini): z barvnimi šampiljkami (za vsako opravljeno nalogo).

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): bere navodila in sproti rešuje (skrivnostne) naloge, za vsako opravljeno nalogo je nagrajen.

Organiziranost učne enote: trajanje 3 šolske ure v naravi. Ker se aktivnost dogaja v okolici šole je glede na velikost oddelka dovolj en učitelj.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: v razredu še en krat ponovimo, če so utrdili snov.

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem, Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: učenci so bili navdušeni nad takšno izvedbo ure. Glede na to, da imajo likovni pouk radi, je bila takšna nova oblika poučevanja v naravi še bolj zanimiva.

2.33 POLETNI POHOD PO RIMSKI POTI

Mija Penca Vehovec

OŠ Žužemberk

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenci spoznajo naravno in kulturno dediščino svojega kraja (del starodavne rimske poti med Žužemberkom in Sadinjo vasjo).
- Se naučijo rimskih števil do 10.
- Se urijo v pozornem in aktivnem poslušanju ter se orientirajo po navodilih.
- V skupini razvijajo ustvarjalnost, vedoželjnost in domišljijo.

Starost ciljne skupine (razred/i): učenci 3. razreda OŠ.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Na začetku poti učenci najdejo skrivnostno torbo neznanega popotnika z zanimivimi predmeti (pismo, zemljevid, kamenčki različnih barv in oblik). Namigi v pismu jih ob vedno novih izzivih vodijo do razkritja skrivnostne osebe, rimskega vojaka, ki je pred 2000 leti gradil rimsko pot. Učenci po navodilih iščejo sledove kulturne dediščine (Naralov križ) in naravne dediščine (staro drevo, skalo zanimive oblike), naravne zaklade določenih barv in oblik in ustvarjajo z naravnimi materiali tako kot popotnik (podobe kraja, rimske številke).

Elementi skrivnostnosti: skrivnostna torba popotnika s starimi predmeti (pismo, kamni in zemljevid), skrivnostna zgodovinska pot.

Kako otroka nagradite (načini): Učenci za vsakega od 5-ih usvojenih izzivov prejmejo pikapolonico, ki jih zbirajo v lončku.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- Učenec se orientira ob pozornem poslušanju navodil in znamenj.
- Pozorno opazuje in išče primere naravne in kulturne dediščine.
- Išče naravne materiale/zaklade določenih oblik in barv.
- Se uči na prostem (rimske številke).
- Išče naravne materiale in z njimi ustvarja (podobe kraja, rimske številke).

Organiziranost učne enote: Trajanje: 5 PU, čas izvedbe: junij 2020, kraj izvedbe: narava – po sledih rimske poti, sodelujoči: 22 učencev in 2 učitelja.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci samostojno in sproti preverjajo svojo uspešnost (se pravilno orientirajo in poimenujejo primere naravne in kulturne dediščine, ustvarijo sliko z naravnimi materiali, prinesejo naravni material določene oblike, upodobijo rimske številke z naravnimi materiali).

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Pristop se je izkazal za izredno učinkovitega, saj je močno aktiviral domišljijo otrok in jih motiviral za opravljanje vseh nalog.

2.34 SKRIVNOSTNI LITERARNI JUNAKI

Kresnica Praprotnik

OŠ Notranjski odred Cerknica, PŠ 11. maj, Grahovo

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

Učenci:

- razvijajo motivacijo za branje;
- razvijajo zmožnost predstavljanja književne osebe;
- se vživijo v književno osebo ter privzemajo njeno vlogo;
- izražajo svoja doživetja, čustva, predstave in misli;
- razvijajo komunikacijske in raziskovalne sposobnosti in spretnosti;
- razvijajo domišljijo.

Starost ciljne skupine (razred/i): 3. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učenci prejmejo pismo skrivne prijateljice, ki želi pomoč. Prvo nalogo najdejo pod mizo. Rešitev jim izda barvo njihove skupine. Vsak dobi skrivnostni ključ z nalogami.

Barvna kombinacija na ključu ga privede do ustrezne ključavnice. Le-ta »odklene« nove naloge. Rešujejo besedno uganko. Pravilna rešitev vsaki skupini izda del skupnega gesla. Vsak učenec prebere del skrivnostnega besedila ali pesem in ugotovi, s katerim literarnim junakom je povezan/a. V skupini predstavijo junaka s pantomimo/dramatizacijo ter z opisom, v katerem ne smejo izdati, za koga gre. Napišejo tudi pesem.

Skupine preberejo dele gesel in tako sestavijo novo sporočilo. V balonu najdejo presenečenje in nov namig.

Na gozdni učni poti iščejo namige. Na postajah skupine predstavijo junake.

Na cilju jih čakajo junaki in zadnji namig, s pomočjo katerega odkrijejo skrivno prijateljico.

Elementi skrivnostnosti:

- pismo skrivne prijateljice,
- razreševanje barvne kode ključa in »odklepanje« ustrezne ključavnice,
- skrivnostno geslo,
- balon z nagradami in novim navodilom,
- namigi skrivne prijateljice,
- kdo nas ves čas opazuje?

Kako otroka nagradite (načini): Uspešno opravljena naloga omogoči napredovanje na naslednjo dejavnost. Ključ odklene ključavnico. Bonboni v balonu. Odkritje skrivne prijateljice. Literarni junaki na cilju. Novo pismo.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec reši skrivno nalogo in poišče pravilo za uvrstitev v skupino. Ugotovi pravilnost trditev v Legendi o Cerkniskem jezeru in ustrezno pobarva ključ. V skupini odklenejo ustrezno ključavnico. Vsak prebere odlomek besedila ali pesem in ugotovi, o katerem literarnem junaku govori. Reši besedno mrežo in najde del gesla. V

skupini sodeluje pri predstavitvi junaka s pantomimo/dramatizacijo ter pri skrivnostnem opisu. Na gozdni poti sledi navodilom in išče namige.

Doživlja napetost, vznemirjenje, veselje, začudenje, pričakovanje, navdušenje...

Organiziranost učne enote:

Uvodni del: V učilnici. Branje pisma, reševanje nalog in razvrščanje v skupine, barvanje ključa

Osrednji del: Na šolskem igrišču. Odklepanje ustrezne ključavnice, reševanje besedne mreže in iskanje dela gesla, branje dela besedila ali pesmi in iskanje literarnega junaka, pantomima/dramatizacija, pisanje skrivnostnega opisa, sestavljanje pesmi

Zaključek: Na gozdni učni poti. Predstavitve literarnih junakov drugim skupinam, iskanje namigov do ugotavljanja skrivnostne prijateljice, presenečenje na cilju

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Brez uspešno rešene naloge ne morejo nadaljevati z delom. Delo preverjajo tudi sošolci s prepoznavanjem junakov drugih skupin.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Zelo pozitiven. Motivacija je ob kopici skrivnostnih elementov zelo velika. Ob koncu dopoldneva niso mogli verjeti, da je že konec. Želeli so si še takih dni in z veseljem jim bom ugodila, saj sem ob njihovem veselju in pričakovanju novih nalog tudi sama zelo uživala.

Odzivi učencev so bili pričakovanje neznanega, vznemirjenje in navdušenje. Nevede so lažje opravljali tudi naloge, ki jih vedno nimajo vsi najraje (branje, pisanje).

2.35 GOZDNI RAZISKOVALCI

Andreja Tomc

OŠ Belokranjskega odreda Semič – podružnična šola Štrekljevec

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Učenci preko likovne tehnike izražajo estetiko v naravi, prepoznajo in poimenujejo najpogostejše rastline v svojem okolju, razlikujejo med oblikami listov, spoznajo načine gibanja teles v zraku ter kaj vpliva na to gibanje, hkrati pa razvijejo empatijo ob vživljanje v drevesa in njihovo življenje. Nenazadnje razumejo nujnost sodelovanja in medsebojne strpnosti med ljudmi.

Starost ciljne skupine (razred/i): 3. in 4. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V razredu zaslišijo skrivnosten glas šolskega škrata, ki pove, da so kar malo hudi, saj vedo, da se učenci med počitnicami niso nič učili. Škrat pove, da prihajajo njegovi bratje in naj učenci hitro zbežijo proti gozdu, saj ne ve, kaj pravzaprav želijo od njih. Na poti proti gozdu jih čakajo baloni, ki imajo pripeta navodila. Učenci opravljajo različne naloge, ob pravih rešitvah pa dobijo nagrado. Ko vse nagrade sestavijo nastane diploma gozdnih raziskovalcev. Škrati učitelja pooblašča, da preverja pravilnost nalog, ne sme pa jim pomagati.

Elementi skrivnostnosti: Začetni poziv škratov pride kar naenkrat od nekje, učenci ne vedo, kam se podajo, ne vedo, kaj bodo delali. Ne vedo, kaj bodo sestavili iz nagrad, ki jih dobijo za opravljene naloge. Ne vedo, kaj se bo zgodilo, ko se vrnejo nazaj v šolo, saj jih tam nekaj čaka.

Kako otroka nagradite (načini): Za vsako opravljeno nalogo otrok dobi del sestavljanke. Ko zberejo vse dele, iz njih sestavijo diplomu, da so postali pravi gozdni raziskovalci.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenci se najprej odpravijo v neznanu, na poti berejo navodila in opravljajo določene naloge (odgovarjajo, rišejo, pantomima, izražajo želje, iščejo, nabirajo ...), ki jim jih posredujejo škrati.

Organiziranost učne enote: Učna enota traja 2 pedagoški uri. Dogajanje je umeščeno v gozd. Učna enota je predvidena za 11 učencev, lahko pa se jih vključi več. Pri izvedbi so planirani 3 učitelji, zaradi prostora – gozd – kjer je potrebna večja varnost. Učenci delajo samostojno – individualno in v skupini.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Škrati pooblastijo učiteljico, da preverja pravilnost rešenih nalog. Preverjanje poteka sproti in za pravilno izvedene naloge prejmejo delčke sestavljanke, ki jo na koncu sestavijo. Na koncu pridobijo diplomu oziroma priznanje.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so zaradi nenadnega poziva in nenapovedane dejavnosti še bolj radovedni in željni izvedeti, kaj se bo zgodilo. Sicer gre za bolj zahtevno organizacijo in izvedbo, vendar je učinek na učenca večji, saj vemo, kako »firbčni« so otroci.

3 POVZETKI PRIMEROV DOBRE PRAKSE ZA 4., 5. IN 6. RAZRED

3.1 T. PAVČEK: BESEDOVANJE

Bernarda Menegalija

OŠ Karla Destovnika Kajuha, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Povezujejo elemente skrivnostnosti v naravi z obravnavano temo.
- Razumljivo in doživeto glasno berejo pesem.
- Prepoznajo osrednjo temo – besedna igra.
- Zaznavajo rimo kot zvočni slog; opazujejo pomenska razmerja med rimanima besedama.
- Razvijajo ustvarjalnost in domišljijjski svet.

Starost ciljne skupine (razred/i): 4. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij):

1. Učencem pokažem pisma, ki so naslovljena na 4. b. Označen je tudi vrstni red odpiranja (Preberite najprej, pismo odprite po opravljeni prvi/drugi/tretji nalogi).

V prvem pismu piše, da se na šolskem igrišču skriva 5 kartonov z risbami, ki jih morajo poiskati. S seboj morajo vzeti berila. Ko jih bodo našli, lahko preberejo drugo pismo. Podpisano z U.

2. Učenci se preobujejo in poiščejo kartone.

3. Ko najdejo vseh pet kartonov jim preberem drugo pismo, v katerem piše, da poiščejo kamenčke in vse slike ubesedijo s kamenčki (vlak, oblak, dlaka, mlaka, lak). Podpisano z U. B.

4. Po opravljeni nalogi jim preberem tretje pismo, ki pravi, da imajo te besede nekaj skupnega. Kaj jim je skupno, bodo lahko ugotovili, če odprejo berilo in preberejo pesem Toneta Pavčka: Besedovanje. Podpisano z U. B. M.

5. Učenci berejo pesem in iščejo povezavo. Če je potrebno, dam namige z podvprašanji.

6. Ko učenci rešijo skrivnostno povezavo, jim preberem še zadnje pismo, v katerem je čestitka za uspešno razrešitev skrivnostni. Podpisano z Učiteljica Bernarda Menegalija ☑

7. V nadaljevanju ure glasno in doživeto berejo pesem.

8. Poiščejo rime, štejejo verze in kitice.

9. Poiščejo svoj kotiček in si izberejo eno nalogo: Napišejo novo pesem, podobno Besedovanju ALI se igrajo z besedami in sami sestavijo podoben skrivnosten primer.

10. Učenci glasno berejo pesmi in predstavijo svoje primere besedne igre.

Elementi skrivnostnosti: Pristop skrivnostnosti, skrivnostna pisma, skrivnostne slike na kartonih, skrivnostne besede, besedna igra.

Kako otroka nagradite (načini): Z novimi skrivnostnimi pismi in skrivnostnim odkrivanjem pisca pisem.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Berejo pisma, iščejo kartone, pišejo besede s kamenčki, iščejo povezave, ugibajo pisca pisem, glasno in doživeto berejo

pesem in jo analizirajo. Iščejo nove besede s skrivnimi povezami oz. pišejo pesmi na temo igra z besedami.

Organiziranost učne enote: Trajanje 2 PU, razred, zunaj: šolsko igrišče, 18 učencev, 1 učitelj.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci opravljajo posamezne naloge. S podvprašanji in lastnim zapisom pesmi oz. ustvarjanjem lastnega primera skrivnostnih povezav.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Uporaba pristopa skrivnostnosti zelo popestrijo ure. Povzročijo boljšo motiviranost pri učencih. Učenci pozitivneje doživljajo šolo.

3.2 VADBA MOČI S ŠČEPCEM SKRIVNOSTNOSTI

Barbara Perhaj

OŠ Karla Destovnika – Kajuha, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- najti vse skrivne kotičke,
- uspešno in pravilno opraviti vse naloge,
- pravilno izvajati vaje za krepitev mišic rok, nog, trupa,
- prepoznati nekatera drevesa ob šolskem igrišču.

Starost ciljne skupine (razred/i): Učenci drugega triletja (ura NŠP).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učence na garderobnih vratih pred telovadnico pričakajo barvni listi z imeni učencev (rdeča, modra, rumena in zelena skupina).

Ob listih je prilepljena ovojnica s sporočilom: Šolsko igrišče. 12.55. Športna oprema.

Na igrišču jih pričakam in jim na kratko razložim potek današnje ure. Vsaka skupina je pozorna samo na lističe v barvi svoje skupine. Seznanim jih s »cono napora« (kjer bodo opravljali naloge) in »cono ugodja« (kjer bodo na zarisane barvne kroge odlagali lističe z že opravljenimi nalogami in kjer za uspešno opravljeno nalogo dobijo kljukico). Vsaka skupina dobi listič s prvim namigom, ki skupino usmeri na določen konec šolskega igrišča ali travnik ob njem in raziskovanje se lahko prične.

Elementi skrivnostnosti: Skriti kotički, sporočila (lističi z nalogami in namigi za naslednji skriti kotiček).

Kako otroka nagradite (načini): Učenci so nagrajeni s kljukico ob vsaki uspešno opravljeni nalogi.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- opazuje in prepozna nekatera drevesa,
- sodeluje v skupini (mlajši, starejši učenci),
- krepki mišice rok, nog, trupa,
- raziskuje šolsko okolico.

Organiziranost učne enote: Aktivnost sem izvedla dvakrat pri predmetu NŠP. Prvič v juniju s 5. in 6. razredom in drugič v septembru s 4. in 5. razredom. V prvi skupini je bilo 12 učencev, v drugi skupini pa 15 učencev in učenk. Razdeljeni so bili v štiri skupine. Aktivnost je trajala eno šolsko uro, izvedli smo jo na šolskem igrišču in travniku ob njem. Obakrat sem bila prisotna učiteljica športa.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učne dosežke preverjam sproti (v »coni ugodja«), ko učenci na za to določenem mestu (v »coni napora«) opravijo nalogo, ki je bila zapisana na skritem lističu.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so se aktivnosti obakrat lotili zelo resno in zavzeto. Prvič celo nekoliko preveč tekmovalno, zato sem za drugo izvedbo nekoliko spremenila učno enoto in močno poudarila, da ne gre za tekmovanje, da se čas ne beleži in da je pomembno, da pridejo skupaj do cilja in uspešno opravijo vse naloge. Ure športa na prostem imajo zelo radi, ta pa jim je bila še posebej všeč, saj jih je gnala naprej radovednost, kakšno nalogo jim bo vsak na novo odkrit kotiček prinesel.

3.3 SKRIVALNICE NA ŠOLSLEM IGRIŠČU

Vesna Butkovec

OŠ Karla Destovnika Kajuha, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenec natančno opazuje okolico šole in živali, ki jih najde, izvaja preproste poskuse po navodilih ter odgovarja na vprašanja.
- Učenec ve, da se živali gibljejo na različne načine in primerja gibanje živali z gibanjem človeka.
- Učenec se nauči uporabljati določevalni ključ.

Starost ciljne skupine (razred/i): 4. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Po prihodu v razred, mi s kupa knjig in učnih listov na tla pade pismo, naslovljeno na 4. a razred. Preberem pismo, preko katerega učenci izvedo, da se bodo igrali skrivalnice, in sicer, da bodo iskali skrivališče. Piše, da ga bodo našli tako, da bodo reševali različne naloge. Na koncu je podpis skrivnostne osebe (s. L.)

V prvem pismu je zapisano, da se pod stolom enega učenca skriva drugo pismo. V vsakem naslednjem pismu je napisano, kje se skriva naslednje pismo. Učenci morajo s skupnimi močmi rešiti uganke in različne naloge, povezane z učno snovjo (reševanje učnega lista, izvedba poskusov, iskanje različnih talnih živali in poimenovanje le teh s pomočjo določevalnega ključa). Po vsaki opravljeni nalogi/rešeni uganki dobijo nov namig. Ko rešijo vse, pridejo do skrivališča skrivnostne osebe.

Elementi skrivnostnosti: skrivnostna oseba, skrivnostna pisma, skrivalnice, uganke.

Kako otroka nagradite (načini): Za opravljene naloge, povezane s snovjo, učenec dobiva štampljke. Te so pogoj za razkritje novega namiga. Nagrada so torej štampljke, nova skrivnostna pisma in odkrivanje pisca pisem ter njegovega skrivališča.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec prebere pisma, sodeluje v skupini, išče talne živali na šolskem igrišču, uporablja določevalni ključ, izvaja poskuse (raziskuje gibanja in vedenje deževnika ter drugih živali, ki jih najde na šolskem igrišču), rešuje učni list.

Organiziranost učne enote: trajanje: 2 PU, zunanje šolsko igrišče, 20 učencev, 1 učitelj.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Ko učenci opravljajo naloge po skupinah, hodim od skupine do skupine in preverjam njihovo delo. Po opravljenih nalogah, preverim rešitve in jim dam štampljke.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Uporaba pristopa skrivnostnosti pri pouku zahteva kar nekaj predpriprave, vendar se trud splača, saj zelo popestri učne ure. Učenci so vsekakor bolj motivirani za učenje/delo.

3.4 UTRIP DREVESA

Andreja Logar

Mladinski dom Malči Beličeve, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni/vzgojni dosežki: povezovanje z naravo; čut odgovornosti do narave; zaznavanje z različnimi čutili; razvoj domišljije in ustvarjalnosti; sprostitvev; razbremenitev; povezovanje.

Starost ciljne skupine: 10 – 15 let.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Preberem pravljico Drvo ima srce. Sledi kratak pogovor o prebrani pravljici in njenem sporočilu.

Sledi sprehod med drevesi, ki obkrožajo jaso. Vsak poišče »svoje« drevo; v tem gozdu namreč za vsakega izmed njih raste drevo, ki čaka prav nanj, odkar se je rodil.

Ko najdejo »svoje« drevo, si ga najprej ogledajo, nato se ga dotaknejo, ga pobožajo, ga povonjajo. In poslušajo: tišino, ptice, šelest listja.

Drevo objamejo. Poskušajo ozavestiti občutke v telesu, zaznati spremembe v svoji energiji; opazujejo, kako se spreminja njihovo počutje. Slednjič se za nekaj minut naslonijo ob drevo zravnani. Kakšni so občutki sedaj?

Enako, kot lahko položimo svoje uho na prsi druge osebe in slišimo bitje njenega srca, lahko to storimo tudi pri drevesu. Svoja ušesa naslonijo na deblo in poslušajo. Nato vsakemu dam steklen kozarec, ki jim služi kot stetoskop, s katerim lažje poslušajo utrip drevesa.

Razdelim prazne škatle. Vanje naberejo različne materiale iz gozda (listje, vejice, storže, kamenčke, iglice, semena). Pri tem ne smejo poškodovati rastlin. Iz kartona izrežejo vsak svoje srce, nanj nalepijo nabran material ter ustvarijo gozdno mandalo v obliki srca. Izdelke razstavimo.

Evalviramo aktivnosti.

Elementi skrivnostnosti: pravljica in njeni elementi; odkrivanje »svojega« drevesa; poslušanje drevesnega utripa

Kako otroka nagradite (načini): pohvala, vzpodbuda, razstava izdelkov.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): sprehodi se; posluša; reflektira; poišče, objame in posluša drevo; ozavesti svoje notranje doživljanje in počutje; ustvarja

Organiziranost učne enote: 3 ure, 6-10 otrok.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: pogovor, sprotne povratne informacije, skupinska evalvacija aktivnosti.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: motivativen, zanimiv in privlačen, buri domišljijo, nudi nove izkušnje in spoznanja, omogoča možnost soustvarjanja aktivnosti.

3.5 SKRIVNOSTNA MOČ NARAVE

Irena Kisel

OŠ Kašelj

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki: Spoznajo značilnosti flišnih pokrajin, navedejo nekatere značilnosti (tipičnosti), posebnosti obsredozemskega sveta, razvijajo pozitiven odnos do narave, razvijajo sposobnost opazovanja narave, opišejo in primerjajo nekatere njene naravne značilnosti.

Starost ciljne skupine (razred): 5. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Na oglasni deski v počitniškem domu so učenci našli sporočilo, da se tega dne dobimo pod domom na morski obali. Priložen je bil urnik (štiri skupine po štirje učenci 5. a), sezname, potrebni pripomočki. Na obali sem že prej skrila med skale pod klifom štiri naloge s področja družboslovja in naravoslovja. Naloga učencev je bila, da pravilno reši vsak eno nalogo in s pravilno rešitvijo vseh štirih nalog dobijo besedo KLIF. S pomočjo spleta (računalniška tablica) si nato preberejo razlago pojma. V naravi si ogledajo klif, saj smo bili pod klifom, ga skicirajo in s pomočjo spleta, opisov, skic na pripravljenih listih razložijo nastanek. Spoznajo, da smo v krajinskem parku, preberejo si navodila za obnašanje v zaščitenem delu Slovenskega primorja.

Elementi skrivnostnosti: pismo povabila učencem (na oglasni deski), skrita navodila za reševanje nalog, odkritje gesla.

Kako otroka nagradite (načini): Rešene naloge privedejo do odkritja gesla. Nagrada je nov pojem in nato prosta igra v Čarobem gozdičku v parku na vrhu klifa na Debelem Rtiču.

Kaj otrok dela (dejavnosti učenca katere so njegove osebne izkušnje): Skupina štirih učencev je na morski obali poiskala štiri skrite naloge, vsak od njih reši eno in z rešitvijo vseh štirih so prišli do gesla. Opis gesla so nato poiskali na spletu, si v naravi ogledali klif, ga skicirali in opisali njegov nastanek. Ob spoznanju, da stojijo pod mogočnim klifom, ki ga je ustvarila narava, občutijo vso veličino narave in čudenje ob tem.

Naloga: dopolni načrt skrajnega dela Ankaranskega polotoka (rešitev: KRAJINSKI PARK).

Naloga: Poišči, razišči, nariši, doživi označeno drevo črniko (rešitev: LISTAVEC).

Naloga: Zazri se v daljavo, predstavljaš si potopljeno pristanišče Rimljanov, nariši, opiši ga (rešitev: IZOLA).

Naloga: Ozri se kvišku navzgor ob prepadni steni, opazuj, nariši, opiši jo (rešitev: FLIŠ).

Organiziranost učne enote: dve šolski uri, učne ure v plavalni šoli v naravi. Okolje: morska obala. Število učencev: skupina štirih učencev (štiri skupine učencev 5. a). Število učiteljev: 1.

Pripomočki: pripravljene naloge, pisma, navodila na listih, pisala, listi, računalniška tablica (za vsak slučaj še opis pojmov na listih, če bi splet na obali ne bil dosegljiv).

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način preverjanja) učne dosežke: Rešene naloge privedejo do gesla, ki si ga nato razložijo na računalniški tablici ali preberejo opis na listu.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenje na morski obali je bilo zanimiv začetek novega šolskega leta. Učenci so bili motivirani za delo na prostem, želeli so rešiti vse naloge, spoznati nove pojme in si za nagrado prislužiti nova znanja in prosto igro v skrivnostnem Čarobnem gozdičku. Na sproščen način, s pristopom skrivnostnosti, skozi igro in interakcijo s sošolci in sošolkami so osvajali nove pojme s področja družboslovja in naravoslovja.

3.6 PESEM KAPITAN KLJUKICA

Tadeja Perkovič

OŠ Kašelj

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenci se naučijo novo pesem in jo pojejo.
- Glasbena in zunajglasbena doživetja izražajo z gibanjem in plesom.
- Z ritmično izreko izvajajo preproste ritme in jih prevajajo v ritmične zloge.
- Ob petju in ritmični izreki se gibajo.
- Z lastnimi inštrumenti spremljajo petje in ritmično izreko besedil in melodije.
- Razvijajo domišljijo.

Starost ciljne skupine (razred/i): 5. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Dejavnost smo izvedli na prostem v šoli v naravi na Debelem rtiču.

Skrivnostno pismo - nekdo nas prijazno povabi na obalo, na pomol.

Novo pismo, v katerem je navodilo, da sestavijo sestavljanke, ki jim bo razkrila, kdo je pismo napisal. Učenci v bližini pomola iščejo dele sestavljanke (slikovno gradivo). Ko jo sestavijo, je pred njimi kapitan Kljukica. Najdejo tudi novo pismo in nahrbtnik.

Nagrada.

V naslednjem pismu je prošnja kapitana Kljukice, da se naučimo njegovo pesem, saj ima zelo rad glasbo.

Učenci iz danih besed in besednih zvez v skupinah sestavljajo besedilo pesmi.

Nagrada.

Naučimo se besedilo pesmi ter jo ritmično in melodično izvajamo.

Nagrada.

Del zgodbe, ki se nanaša tudi na besedilo pesmi, ponazorimo z gibanjem in glasom.

V nahrbtniku so še ne zložene škatlice iz kartona. Vsak učenec si sestavi škatlico, v katero si je shrani svoj zaklad (školjke kot nagrada).

Elementi skrivnostnosti: pisma, nahrbtnik, sestavljanke, nagrada, sestavljanje besedila, škatlice

Kako otroka nagradite (načini): Otroci so nagrajeni s školjkami.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- Iskanje delov sestavljanke,
- sodelovanje v pogovoru o gusarjih
- učenje nove pesmi (ritmično in melodično izvajanje ter izražanje z gibanjem in plesom),
- razvijanje domišljije (rešitve, ki imajo število zlogov, ki sovpadajo z besedilom).

Organiziranost učne enote: Učno enoto sem izvedla sama v svojem oddelku. Sodelovalo je 21 učencev. Delo je bilo individualno ter skupinsko. Dejavnost je trajala 90 minut.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci zapojejo pesem melodično in ritmično pravilno. Tudi po izvedeni aktivnosti, so učenci večkrat samoiniciativno prepevali naučeno pesem.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Cilje, ki sem si jih zadala, sem dosegla pri vseh učencih. Bili so zelo motivirani. Delo v naravi je imelo še poseben učinek. Otroci so bili umirjeni. Spremljali so zvoke v naravi in jih oponašali. Naša pesem je odmevala in pritegnila marsikaterega poslušalca, poleg kapitana Kljukice seveda.

3.7 SKRIVNOSTNA ŽIVAL

Blanka Perpar

OŠ Žužemberk

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Spoznavajo naravno dediščino Suhe krajine;
- Spoznavajo in odkrivajo risa;
- Strpno sodelujejo v skupini in se navajajo na kulturni dialog;
- Razvijajo ustvarjalnost, vedoželjnost in domišljijo.

Starost ciljne skupine (razred/i): učenci 5. razreda OŠ.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Na začetku povem otrokom, da sem našla en dnevniški zapis. Preberem ga in vprašam, kaj bi predstavljal. Povabim otroke k raziskovanju. Namigi v zapisu razkrijejo, da je naš raziskovalec opazoval neko žival. Učenci po navodilih odkrivajo s čim se prehranjuje, kako in kje živi, kakšna je, kako se razmnožuje, ... Ob tem si tudi glavne značilnosti zapišejo na učni list.

Elementi skrivnostnosti: dnevniški zapis, kuverte z namigi, predmeti, ki jih ob namigih iščejo, sledi, sama pot.

Kako otroka nagradite (načini): Učenci morajo najti šest točk. Na vsaki točki za uspešno opravljeno nalogo dobijo nalepko, na kateri je del živali in jo sestavljajo. Slika jim na koncu pove, katero žival smo iskali (seveda, če niso že prej ugotovili).

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenci na sprehodu po gozdu najdejo kuverto. Najti morajo še ostale kuverte in ob tem reševati naloge (iskati predmete iz narave, iskati sledi). Ob tem dopolnjujejo miselni vzorec z informacijami, ki so jih prejeli bodisi v kuverti, bodisi v naravi. Sodelovati so morali v skupini in pri tem urili veščine strpnega in konstruktivnega reševanja problemov. Ob vsaki uspešno opravljeni nalogi so bili nagrajeni z delom slike živali, ki jo iščemo (sestavljanka).

Organiziranost učne enote: Trajanje: 3 ŠU, čas izvedbe: september 2020, kraj izvedbe: Narava – bližnji gozd, sodelujoči: 20 učencev, 2 učitelja.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci sproti preverjajo svojo uspešnost (najdejo namige, sledijo navodilom, iščejo predmete, naravne materiale, sledi, po opravljeni nalogi so nagrajeni s sličico).

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so bili zelo aktivni raziskovalci, saj so bili motivirani in zagnani pri svojem delu. Metoda se je tako pokazala za zelo učinkovito in pustila trajnostno sled znanja. Možno je uro nadgraditi z raziskovanjem več živali hkrati.

3.8 COOL SURVIVAL SKILLS

Marta Kelner

OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenci razvijajo bralno pismenost v angleščini;
- Učenci razumejo navodila in se po njih ravnaajo;
- Učenci določijo in poimenujejo smeri neba;
- Učenci se orientirajo v svojem okolju;
- Učenci dajejo navodila v tujem jeziku;
- Učenci poznajo nekaj strategij preživetja v naravi.

Starost ciljne skupine (razred/i): nadarjeni učenci - 6. razred, s spremembami v zahtevnosti besedil je ura primerna tudi za mlajše ali starejše otroke.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Sklop štirih učnih ur se v celoti izvaja na prostem, deloma v prijetni učilnici na prostem, ki jo premore naša šola, deloma v bližnji okolici. Glavni cilj je sicer razvijanje bralne pismenosti pri tujem jeziku. Idealno se ure izvedejo strnjeno – pri nas se to dogaja v soboto ali v popoldanskem času s skupino približno dvajsetih nadarjenih in zainteresiranih učencev. Prvo šolsko uro se z učenci sprehodimo le streljaj od šole, kjer se udobno namestimo na odeje ali na klopi v učilnici na prostem. S seboj prinesem velik nahrbtnik z raznoraznimi stvarmi, ki so bolj ali manj potrebne za preživetje v divjini (od vžigalic, do noža, žoge, pločevinke hrane...). Učenci segajo v nahrbtnik in otipajo stvari, ugibajo vsebino. Na koncu zložimo vse predmete ven in jih poimenujemo. Z viharjenjem možganov učenci nizajo ideje kaj imajo predmeti skupnega. Nato se pogovorimo kaj je pomembno pri preživetju v divjini in poskusimo brez kompasa najti sever. Preverimo še s kompasom. Na poti najdejo pismo, ki ga učenci najdejo in preberejo. Podpisani F. C. nagovori učence in učiteljico. Povabi nas k iskanju rešitve v primeru zombijevske apokalipse. Nato se odpravimo na raziskovalno pot. Učence pismo vodi po postajah, kjer najdejo naloge. Med nalogami najdejo tudi zahtevnejše naloge bralnega razumevanja, ki ob koncu branja zahtevajo tudi krajši zapis ali ustno poročanje (npr. učenci sestavijo seznam največ 5 stvari, ki bi jih vzeli s seboj v divjino, zapišejo seznam kontaktov, določijo »meeting point« v primeru zombijevske apokalipse ipd.) Ob zadnji rešeni nalogi se učenci dobijo sestavljanke maske zombija, ugotovijo kdo je F. C. (Friendly Creature). Sestavljanke zlepijo in ko jo obrnejo jih na drugi strani čaka navodilo, ki jih vodi nazaj na začetno mesto, kjer pripravimo »piknik« na odeji z dobrotami iz nahrbtnika. Med temi dobrotami je vreča bonbonov – Zombie Medicine. Na koncu lahko maski izrežejo oči in se z njo igrajo.

Elementi skrivnostnosti: Kdo je F. C.? Kaj nas bo rešilo pred hordo zombijev?

Kako otroka nagradite (načini): sestavljanke, vrečka bonbonov (zdravilo).

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): tipa skrite predmete, jih poimenuje, prebere pismo, rešuje naloge, zapiše sezname po navodilih, sestavi dele sestavljanke, jih zlepi.

Organiziranost učne enote: Štiri učne ure zunaj, ena. 15 – 20 učencev dela samostojno.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Uspešnost preverjamo sproti, glede na to ali uspejo najti vse postaje.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Na sploh se mi zdi, da ljudi vedno privlači tisto, kar ni takoj otipljivo oz. razumljivo, tisto kar je skrivnostno. In tisto kar privlači, tudi motivira, motivacija pa vemo, da je ključnega pomena, ko pride do učenja. Če bi se dalo stehatati uspešnost tega pristopa, sem prepričana, da bi tehtnica pokazala visoko številko.

3.9 RIMSKI ZAKLAD

Irena Mele

OŠ Jožeta Krajca Rakek

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Učenci poznajo rimske številke,
- znajo zapisati in prebrati števila z rimskimi številkami,
- znajo rimska števila zapisati z desetiško številko,
- poznajo pravila za zapisovanje rimskih števil.

Starost ciljne skupine (razred/i): šesti razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učna ura Rimski zaklad učence popelje v naravo in jim preko zanimivih nalog in ugank vzbudi zanimanje za sodelovanje. Zaradi pridiha skrivnostnosti je motivacija še toliko večja. Elementi skrivnostnosti so različni: najprej v razred nenapovedano prideta dve učiteljici, skrinja z zlatniki in število zlatnikov v njej, skrivnostno pismo, iskanje ustreznih vrečk z nalogami in ugankami, sestavljanje števila z rimskimi znaki in obratno, zapis na nagrobnikih in kamnih, ki se pojavijo na šolskem travniku, sprehod do cerkve in grobnice z rimskimi zapisi.... Za vsako pravilno rešeno nalogo učenci prejmejo posebno medaljo - zlatnik. Učna ura traja dve šolski uri in poteka najprej v učilnici in nato na travniku v okolici šole.

Učiteljica zgodovine učencem pove zgodbo o starem Rimu. V razred prihiti dežurni učenec s skrinjo in svitkom pergamenta s sporočilom. Učenec ga glasno prebere. Skrinjo z zlatimi rimskimi kovanci bodo učenci lahko odprli, če bodo iz neznanega zapisa ugotovili, koliko kovancev je v njej. To število je ključ, ki odpre skrinjo. Namigi za rešitev se nahajajo na šolskem travniku.

Vsak učenec prejme obesek z rimskim znakom (po dva istega). Tako se oblikujejo dvojice.

V dvojicah poiščejo vrečke z rimskimi znaki, ki so skrite na travniku. Rešijo uganke in naloge, ki jim dajo rešitev – arabsko številko za znak na vrečki. Če je rešitev pravilna, jo predstavijo ostalim. Za dosežek so nagrajeni z zlatim papirnatim cekinom.

A žal ugotovijo, da vrednosti števila s papirusa še vedno ne znajo »razvozljati«.

Razdelijo se v dve skupini. Z igro vlog raziščejo seštevalni in odštevalni sistem zapisa rimskega števila.

Skupina učencev z znaki na plakatih sestavi »čarobno« število. Ponovno poskušajo ugotoviti njegovo vrednost. Ko jim uspe odprejo skrinjo in preberejo pismi rimskega vojščaka Luciusa in njegove sestre Flavije. Vsa števila v pismih spremenijo v desetiški zapis in se posladkajo s čokoladnimi zlatniki.

Sledi sprehod do cerkvice in grobnice, ter odkrivanje zapisov z rimskimi številkami.

Elementi skrivnostnosti: zvitek pergamenta s skrivnostno vsebino, kaj pomenijo neznani znaki, koliko cekinov je v skrinji, pismi rimskega vojščaka in njegove sestre, dve učiteljici.

Kako otroka nagradite (načini): za vsako pravilno rešeno nalogo dobijo papirnati zlati cekin, za odprto skrinjo pa čokoladnega.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenci rešujejo matematične naloge in uganke. Raziskujejo, na podlagi rezultatov ugotavljajo in sklepajo. V naravi iščejo predmete ali slike, povezane z rimskimi števili. Sprehodijo se do Plečnikove cerkvice in do grobnice, ter preberejo rimske številke.

Organiziranost učne enote: Delo poteka v razredu in na travniku za šolo, traja dve šolski uri, učencev je 18, sodelujejo učiteljica matematike, učiteljica zgodovine in dežurni učenec.

Korelacija: Matematika, zgodovina, tehnika.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci v naravi poiščejo znake, ki predstavljajo rimske številke (jih sami sestavijo iz paličic, prometni znaki, oznake na cesti, oblike v okolici...). Raziščejo zapise na rimskih nagrobnikih in kamnih.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Pri večini učencev te starostne skupine je zaradi pridiha skrivnostnosti pri izvajanju učne vsebine motivacija in zavzetost za učenje večja.

3.10 LET'S BAKE A GINGERBREAD MAN

Maja Sever

OŠ Črni Vrh

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Razumeti recept v angleščini (peka piškotov)
- Napisati recept v angleščini
- Branje zgodbe Gingerbread Man in širjenje besednega zaklada

Starost ciljne skupine (razred/i): 6. razred.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): V učilnici nas pričaka pismo skrivnostnega bitja, ki je pobegnil iz pekača, ko je starejša žena odprla pečico, da bi preverila, če so piškoti že pečeni. Od takrat dalje je na begu, osamljeno, saj ga v primeru, da ga kdo opazi, ne bo več. Želi si družbe in mi smo njegovo edino upanje, saj le otroci še verjamejo v čudežna bitja. Zato nam je minulo noč skozi priprto okno spustil pismo, ki nas s pomočjo priloženega zemljevida napoti za šolo, kjer nas čaka vrečka z nekaj živil, ki jih je uspel izmakniti vaškemu peku, čebelarju in kmetu: moko, med, 2 jajci ... Poleg živil je v vrečki tudi recept, ki ga je to slučajno našel v smetnjaku, ko se je skrival pred podivjanim potepuškim psom, ki ga je skoraj pojedel.

Živila v vrečki so sestavine za izdelavo recepta. Po priloženem receptu učenci izdelajo maso.

Ko testo počiva, si ogledamo CD z risanko 'Gingerbread Man'. Učenci ugotovijo, da je skrivnostno bitje 'Gingerbread Man' - oživel piškotek, ki želi, da mu spečemo prijatelje.

Učenci oblikujejo medenjake.

Po peki opazimo, da en piškotek manjka. Naenkrat na vratih učilnice glasno potrka. Pred vrati nas čaka kuverta z zavitkom posušenih zelišč in listek, da nam Medenjakec v zahvalo, ker smo mu 'spekli' prijatelja, pošilja diplome 'Gingerbread Man Baker' ter bezgov čaj, ki naj ga popijemo ob sladkanju s pečenimi piškotki in želja, da napišemo še kakšen recept za piškote, da ga podtakneta še komu, da jima speče še prijateljev.

Učenci v skupinah napišejo recept za piškote v angleščini.

Elementi skrivnostnosti: skrivnostno bitje, skrivnostna sporočila, skrivnostna moč oživitve piškotka.

Kako otroka nagradite (načini): čajanka in diploma.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): sodeluje pri peki piškotov po receptu, napiše recept v angleščini.

Organiziranost učne enote:

- Trajanje: 4 - 5 šolskih ur
- Število otrok: 13 (razred razdeljen v skupine po 3, 4)
- Število učiteljev: 2
- Oblike dela: skupinska

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: sprotno preverjanje usmerjanje in povratna informacija.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Pristop skrivnostnosti pri učencih vzbudi radovednost in jih drži v stalni napetosti in želji po napredku in razpletu situacije.

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem, Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

Učenci kar naenkrat postanejo del zgodbe. Postanejo detektivi: raziskujejo, odkrivajo, iščejo, razmišljajo in se ob tem neznansko zabavajo. So aktivni, sproščeni in zato dojemljivi za učenje.

4 POVZETKI UČNIH ENOT ZA 7., 8. IN 9. RAZRED

4.1 TURISTI ZA EN DAN

Mateja Križan

OŠ Kašelj

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- Skozi igro – scenarij spoznavati različna okolja, njihove abiotske značilnosti in skupine organizmov, ki v posameznem okolju prebivajo.
- Raziskovanje okolice, orientacija v naravi in vodenje.
- Sodelovanje in iskanje informacij v naravi;
- Spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta.

Starost ciljne skupine (razred/i): 12 let, 7. razred; 25 učencev hkrati in 5 učiteljev.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učenci ne vedo, kaj bodo delali. Učitelji smo turisti, med učence pridemo s kovčkom, različno oblečeni (kratke hlače, kopalke, slamnik, pohodni čevlji...) in učenci nas vodijo po skupinah s pomočjo zemljevida in skrivnostnih navodil (namigih v različnih oblikah) na različne točke, kjer

jih čaka skrivnostno okolje. Najti morajo zaprto škatlo z maketo zanimivega okolja morja, mesta, gora, gozda, travnika in jame.

Iskano okolje opazujejo in opišejo v potovalni dnevnik. Turisti so radovedni, zato jih sprašujejo podrobnosti o okolju (razmere, živa bitja, posebnosti) ki jih učenci lahko razberejo iz skrbno načrtovane makete.

Elementi skrivnostnosti: Učenci ne vedo: kaj bodo delali, zakaj so učitelji tako oblečeni, katera okolja bodo našli v okolici šole, kako in kam bodo potovali; navodila in namigi so skriti, sprti jih čakajo presenečenja in radovednost jih vodi po točkah naprej.

Kako otroka nagradite (načini): na vsaki postaji z vsebinsko smiselnimi nalepkami (npr. nalepke živali, ki živijo v tem okolju), z radirko in bombonom.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Učenec je vseskozi aktiven, išče, opazuje, sodeluje s skupino, rad bi turistu povedal čim več informacij. Učenec je odgovoren, skrbi za okolje, ker ve, da bodo za njim to okolje obiskale še druge skupine. Pridobi pomembne izkušnje in opolnomočenje za vodenje zahtevnih turistov po okoljih, ki jih zdaj dobro pozna.

Organiziranost učne enote: Kot del dneva dejavnosti: zbor in razdelitev v skupine, potovanje skupin in vodenje turistov, iskanje zanimivih okolij in značilnosti, skupna evalvacija dela.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Pri preverjanju sem izbrala tri načine: turisti postavljajo vprašanja in preverjajo dosežke učencev v skupini, učenci so zapisovali dogodivščine in spoznanja v potovalni dnevnik in skupni pogovor po opravljenem delu.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: To se mi zdi ena najboljših idej za motivacijo učencev. V preteklem letu sem bila deležna izobraževanja o sodobni drami in učenju – poučevanju. Ko sem potegnila skupne točke drame, skrivnostnosti in modela roke, sem ugotovila, da je to to. Ko vse to postavimo na prosto, pridobimo pozornost, fokus in razmišljanje otrok. Takrat jih res vodimo in usmerjamo skozi proces v katerem so aktivni in ne zgolj podajamo informacije.

4.2 COPRNIŠKA AKADEMIJA

Marjetka Rupar

OŠ Notranjski odred Cerknica

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- prepoznavajo nekatera zdravilna zelišča na šolskem vrtu
- spoznajo nekaj načinov uporabe zdravilnih rastlin
- doživljajo naravo z vsemi čutili
- razvijajo timsko delo in sodelovanja

Starost ciljne skupine: učenci 3. triade v osnovni šoli (izbirni predmet Rastline in človek).

Kratka vsebina zgodbe: Nad znamenitim presihajočim Cerknjiškim jezerom se dviga Slivnica, na kateri imamo coprnice že dolga stoletja svoje domovanje. V vseh teh letih smo si nabrale ogromno znanja o naravi, saj ga nujno potrebujemo za pripravo svojih coprniških napitkov. Imamo svojo šolo, Coprniško akademijo, ki pa žal nima svojih prostorov, niti učnih načrtov, potrjenih na Ministrstvu za šolstvo. Vendar pa svoje znanje s pomočjo učiteljic in učiteljev v osnovnih šolah na Notranjskem uspešno prenašamo na našo mladino. Včasih nas povabijo v šolo in je res zabavno. Še posebej rade pa nadomeščamo odsotnega učitelja in učencem zelo popestrimo delo.

Prejšnji teden smo dobile obvestilo, da bo službeno odsotna učiteljica, ki poučuje izbirni predmet Rastline in človek in z veseljem sem, coprnica Uršula, prišla v šolo. Še prej sem učencem preko e-Asistenta poslala sporočilo, kaj vse naj prenesejo s seboj.

Ko bi videli njihove osuple obraze, ko so me zagledali. V pravi čarovniški opravi sem priletela na metli! Ob šolskem vrtničku smo se prav lepo imeli dve šolski uri.

Najprej smo s pomočjo knjig poimenovali nekaj zelišč, ki tam rastejo. Ker coprnice komuniciramo tudi v mednarodnih krogih, smo poiskali še latinska imena. Razne rožice moramo coprnice marsikdaj prepoznati tudi ponoči, zato so si otroci z ruto zavezali oči in jih prepoznali le s pomočjo vonja in tipa. Nato smo na kamenčke napisali imena rastlin in jih položili na pravo mesto v zeliščni vrtniček. Tako bodo tudi drugi otroci vedeli, kaj raste na zeliščnem vrtničku. Pisali so z lakom za nohte, saj je tako napis bolj obstojen na dežju in soncu.

Malo smo pobrskali po literaturi in za vsako zelišče izdelali osebno izkaznico, iz katere lahko izvemo, za kaj se rastlina uporablja. Otroci so nabrali meto, meliso, žajbelj in timijan. Iz teh zelišč so naredili posebne čajne šopke, iz katerih skuhamo čaj, pa zanj ne potrebujemo ne filter papirja ne cedila.

Na koncu pa je sledila čajanka. V njihove najljubše skodelice smo postregli coprniški čaj, ki ga rad pije vsak otročaj, zraven pa še melisin biskvit, da je bil tudi želodček sit.

Vse skupaj je potekalo ob prijetni glasbi H. Jakončiča Začarana dežela, ki nas je popeljala v čudežni svet naše prelepe Notranjske.

Čisto na koncu pa smo poskusili še vožnjo z metlami, ki so jih otroci prinesli s seboj. Žal še nismo poleteli. Še bo potrebna vaja..... in še kakšen obisk iz Coprniške akademije.

Elementi skrivnostnosti:

- Skrivnostna domača naloga, posredovana preko e-Asistenta.
- Predmeti, ki jih prinesejo učenci: sirkova ali brezova metla, kamen (prodnik), lak za nohte, ruta ali šal, najljubša skodelica za napitke.
- Učiteljica je coprnica Uršula v pravi coprniški preobleki in zelo malo govori. Navodila daje v pisni obliki.
- Za konec čajanka ob poslušanju glasbe.

Kako otroka nagradite: Ob koncu vsake uspešno opravljene dejavnosti prejme skupina delček sestavljanke, ki je povabilo na čajanko. Zeliščni čaj in pecivo ob poslušanju glasbe je končna nagrada.

Kaj otrok dela:

- prepozna zelišča s pomočjo slikovnega ključa
- prepozna rastline le s tipom in vonjem
- izdelava osebno izkaznico določene rastline, samostojno išče informacije
- spozna nekaj načinov uporabe rastlin
- nabere rastline in pripravi čajne šopke za coprniško lekarno
- okuša zeliščni čaj iz znanih rastlin

Organiziranost učne enote: Dejavnosti potekajo dve učni uri v okviru izbirnega predmeta Rastline in človek. Predmet obiskuje letos osem učencev iz 7. razreda. Za delo se razdelijo v dve skupini, da lažje sodelujejo in si med seboj pomagajo. Za vse dejavnosti dobijo učenci pisna navodila. Vodim jih coprnica Uršula, ki »nadomeščam odsotno učiteljico«.

1. dejavnost: Prepoznavanje in poimenovanje nekaterih zelišč, ki rastejo na zeliščnem vrtičku (slovensko, latinsko ime)
2. dejavnost: Pisanje imen rastlin na kamenčke
3. dejavnost: Prepoznavanje rastlin z zavezanimi očmi
4. dejavnost: Izdelava osebne izkaznice rastline (uporaba rastline)
5. dejavnost: Izdelava čajnih šopkov za coprniško lekarno

Na koncu sledi nagrada za dobro opravljeno delo. Iz čajnih šopkov si učenci v svoji najljubši skodelici pripravijo čaj, zraven pa pričaram še kolač z meto in meliso. Sladkamo se ob poslušanju glasbe.

Kako preverite, ali so otroci dosegli učne dosežke: Kot coprnica Uršula bolj malo govorim. Vsa navodila so v pisni obliki. Opazujem in spremljam delo. Ko učenci opravijo dejavnost, me pokličejo. Če je treba še kaj dopolniti ali popraviti, z metlo udarim ob tla. Po uspešno opravljeni dejavnosti dobijo za nagrado delček sestavljanke. Ko zberejo vse koščke, preberejo vabilo za čajanko.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Model skrivnostnosti je učencem zelo všeč. Ne glede na starost radi prisluhnejo raznim zgodbam, zelo radi se učijo v naravi, kjer jih ne utesnjujejo šolske učilnice. Že sama sprememba okolja pozitivno vpliva na učenje. Na igriv način se s samostojnim delom veliko naučijo. Zdi se jim celo, da se sploh niso učili. Model skrivnostnosti je zelo zanimiv in se ga da uporabiti prav pri vseh predmetih. Seveda pa je za učitelja poseben izziv, saj zahteva več priprave in ustvarjalnosti. Čeprav poučujem že 35 let, so mi taki izzivi zelo všeč. Pravzaprav ugotavljam, da sem že veliko ur speljala po modelu skrivnostnosti, le da nisem vedela, da se tako imenuje.

Za poučevanje naravoslovni predmetov je ta pristop zelo primeren, saj sem mnenja, da naj bi čim več znanja pridobivali v naravi z izkustvenim učenjem. Če pa je zraven še zanimiva zgodba in nenavadne, skrivnostne stvari, je to še toliko boljše. Vse skupaj dobro pritegne pozornost, ta pa je predpogoj za dobro delo.

Učenci so bili po izvedeni dejavnosti zelo navdušeni in sklenili smo, da še nadaljujemo na tak način. Sami so že predlagali nove skrivnostnosti in presenečenja za naslednja srečanja s coprnico Uršulo.

Učno uro bi z veseljem predstavila na srečanju in poslušalcem v pravi avtohtoni coprniški opravi prikazala nekaj dejavnosti coprniške mladine iz naše Coprniške akademije.

4.3 ATOM IN PERIODNI SISTEM ELEMENTOV MALO DRUGAČE

Ana Košir

OŠ Karla Destovnika-Kajuha, Ljubljana

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- z raziskovanjem okolice šole in uporabo PSE odkriti skrivno geslo;
- spoznati pesnika Karla Destovnika-Kajuha ter zgodovino naše šole;
- prepoznati nekatera drevesa v okolici šole;
- medpredmetno povezovanje kem, bio, nar, mat, slj in zgo.

Starost ciljne skupine (razred/i): 8. razred (13 let).

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učenci so dobili naloge, s katerimi so preko raziskovanja po spletu spoznali zgodovino šole in pesnika, po katerem je naša šola dobila ime. Odkrivali so različne koticke okoli šole, prepoznavali listavce in iglavce, šteli drevesa, količke na parkirišču, klopice, koše, gole in stopnice okoli šole. Uporabili so znanje o zgradbi atoma (protoni, elektroni, vrstno število). Veliko so računali po danih navodilih in uporabljali Periodni sistem elementov (PSE).

Primer1: Srednja črka imena elementa, ki ima toliko elektronov, kolikor je košev na košarkarskem igrišču je _____.

Primer2: Seštej vse številke letnice smrti Karla Destovnika. To število pomnoži z 2 in nato v periodnem sistemu poišči element, ki ima enako vrstno število. Zapiši ime in simbol tega elementa.

_____.

Vse med raziskovanjem pridobljene podatke so uporabili za računanje in pridobitev ključnih števil, ki so jih dešifrirali s pomočjo PSE. Ta jim je služil kot bistveni pripomoček pri odkrivanju skrivnega gesla te dogodivščine.

Elementi skrivnostnosti: odkrivanje posameznih delov skrivnega gesla s pomočjo vprašanj in nalog, ki se nanašajo na šolo in njeno neposredno okolico; s pomočjo Periodnega sistema elementov razvozlati in sestaviti skrivno geslo.

Kako otroka nagradite (načini): Učenci so bili ob koncu aktivnosti in pridobitvi gesla nagrajeni z zadovoljstvom in spoznanjem, da jim je skupaj uspelo na zabaven način ponoviti že pridobljeno znanje ter pridobiti še nekaj novih informacij.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

- učenci so delali in sodelovali v skupini (sodelovalno učenje);
- raziskovali so okolico in se veliko gibali;
- šteli so različne predmete, drevesa;
- iskali so podatke po spletu;
- s pomočjo PSE so razvozlati skrivno geslo.

Organiziranost učne enote: Aktivnost sem izvedla ločeno v dveh razredih. V vsakem razredu je 18 učencev. Prisotna sem bila sama (en učiteljica). Aktivnost je trajala 60 minut. Delo je temeljilo na delu v skupinah, kjer so člani enakovredni. Po prejemu nalog so učenci znotraj skupin sami razporejali zadolžitve in skupaj raziskovali.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Preverili smo dobljena gesla in ob nesmiselnem geslu so učenci poiskali napako ter jo popravili.

Didaktika učenja na prostem: Uporaba didaktičnega pristopa skrivnostnost za učinkovito učenje na prostem, Zbornik prispevkov 2020. Ljubljana, CŠOD, 2021

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so se raziskovanja lotili zavzeto in ob koncu pohvalili idejo za aktivnost na prostem. Takih aktivnosti si želijo še več, kar me zelo veseli, saj sem bila z njihovim delom zelo zadovoljna.

4.4 G. ŠTOR? LIPOV ŠTOR? PO ŠTORAH.

Manica Doberšek

OŠ Štore

KRATEK POVZETEK UČNE ENOTE

Načrtovani učni dosežki:

- prebere tematske zemljevide v tiskani obliki
- Izdela preprost zemljevid
- Prepozna krajevne značilnosti
- Spoznava zgodovino domačega kraja
- Na podlagi zapisa GIS poišče domač kraj
- Samostojno terensko raziskuje
- Prepozna različne drevesne vrste
- Se orientira v naravi
- Pomen gozda za ljudi

Medpredmetna povezava: geografija, matematika, biologija, zgodovina, slovenščina, likovna.

Starost ciljne skupine (razred/i): Skupina učencev 9. razreda.

Kratka vsebina zgodbe (scenarij): Učence v stari lokomotivi na šolskem vrtu čaka pismo, v njem pa zemljevid s sporočilom. Neki gospod Š. je med raziskovanjem naselja zapisoval svoja odkritja. Žal pa so se njegovi zapiski razgubili na poti. Še dobro, da je bil zelo natančen, da lahko iz opisov razberejo, kam ga je vodila pot. Učenci sledijo zapisu, ki jih vodi na 5 postaj v okolici šole. Na vsaki rešijo nalogo, dobijo namig za naslednjo postajo in za nagrado po en simbol. Na zadnji postaji, v učilnici na prostem na šolskem vrtu, dopolnijo manjkajoče dele zemljevida.

Elementi skrivnostnosti: Kdo je pisal? Kam nas vodi pot? Kaj bomo našli? Kaj narediti z znaki? Kaj nam znaki sporočajo?

Kako otroka nagradite (načini): Otroci po vsaki končani nalogi na postajah dobijo po en simbol. Na zadnji pa za nagrado ključ, ki te simbole pretvori v črke. Iz črk morajo nato sestaviti geslo.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje): Sodeluje v skupini, se orientira, nariše preprost zemljevid pri čemer uporabi tudi matematično znanje pri preračunavanju v merilo, nariše panoramsko skico, raziskuje podobo naselja v preteklosti in ga primerja z današnjo, v gozdu prepozna drevene vrste, jih poimenuje, išče sledi živali, sklepa o pomenu gozda,...

Organiziranost učne enote: V učilnici na prostem, v gozdu, ob reki, v okoliškem naselju.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke: Učenci najprej s pomočjo sovrstnikov preverijo svoje dosežke, hkrati jih pravilno izpolnjena naloga vodi do naslednje postaje, ponekod pa dosežke preverijo med razgovorom z učiteljem.

Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost: Učenci so zelo motivirani, zgodba jih »vleče« naprej in z veseljem opravljajo naloge.